

HET MACROBENTHOS VAN DE WESTERSCHELDE, DE OOSTERSCHELDE,
HET VEERSE MEER EN HET GREVELINGENMEER IN HET NAJAAR 1999

Rapportage in het kader van het
Biologisch Monitoring Programma

W.C.H. Sistermans, H. Hummel, W.J. Dimmers, M.M. Markusse & J.M. Verschuure

Samenwerkingsproject van:
Nederlands Instituut voor Oecologisch Onderzoek, Centrum voor Estuariene en Mariene Oecologie
Rijkswaterstaat, Rijksinstituut voor Kust en Zee

Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen
NEDERLANDS INSTITUUT VOOR OECOLOGISCH ONDERZOEK

Centrum voor Estuarine en Marine Oecologie (NIOO-CEMO)
Korringaweg 7, 4401 NT Yerseke - Nederland

**HET MACROBENTHOS VAN DE WESTERSCHELDE, DE OOSTERSCHELDE,
HET VEERSE MEER EN HET GREVELINGENMEER IN HET NAJAAR 1999**

Rapportage in het kader van het
Biologisch Monitoring Programma

W.C.H. Sistermans, H. Hummel, W.J. Dimmers, M.M. Markusse & J.M. Verschuure

Samenwerkingsproject van:
Nederlands Instituut voor Oecologisch Onderzoek, Centrum voor Estuariene en Mariene Oecologie
Rijkswaterstaat, Rijksinstituut voor Kust en Zee

Gebruik van de resultaten of bewerkingen daarvan zijn slechts toegestaan na voorafgaande schriftelijke toestemming van de eigenaar van de data, het Rijksinstituut voor Kust en Zee van Rijkswaterstaat.

Inhoud

I. Inleiding	7
II. Materiaal en methoden.....	8
II.1. Bemonstering	8
II.1.1. Grevelingenmeer.....	8
II.1.2. Oosterschelde.....	8
II.1.3. Veerse Meer.....	8
II.1.4. Westerschelde	9
II.2. Bepaling van dichtheid en biomassa	10
II.3. Mathematische verwerking	10
II.4. Sedimentkarakteristieken.....	10
III. Resultaten	11
III.1. Bodemdieren.....	11
III.2. Sedimentkarakteristieken.....	11
IV. Referenties.....	13
Lijst van tabellen	15
Lijst van figuren	43

I. Inleiding

In het kader van het Biologisch Monitoring Programma (Colijn & Akkerman, 1990) wordt sinds 1990 door het Centrum voor Estuariene en Mariene Oecologie van het Nederlands Instituut voor Oecologisch Onderzoek te Yerseke, in opdracht van Rijkswaterstaat - Rijksinstituut voor Kust en Zee, van een aantal gebieden in de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer het bodemdierenbestand bepaald.

Alle resultaten worden in een database opgeslagen.

In 1999 heeft de database een geheel nieuwe opzet gekregen. Dit was nodig om enerzijds de consistentie beter te kunnen bewaken en anderzijds de snelheid en toegankelijkheid te verbeteren. De invoer van de gegevens en de uitvoer van de tabellen zoals die in dit rapport zijn opgenomen worden door een in eigen beheer geschreven toepassingsprogramma verzorgd.

De globale resultaten van de bemonsteringen in de perioden voorjaar 1990 - voorjaar 1999 zijn gerapporteerd door Stikvoort & Brand (1991), Craeymeersch et al. (1992a,b; 1993a,b; 1994a,b,c; 1995a,b,c; 1996a,b) en Brummelhuis et al. (1997a,b; 1998a,b en 1999a,b). In dit rapport worden de resultaten betreffende de najaarsbemonstering in 1999 gepresenteerd. De bemonsteringsopzet is in de loop van het project een aantal maal gewijzigd. Voor nadere informatie hierover verwijzen we naar Craeymeersch et al. (1993b, 1996a).

II. Materiaal en methoden

II.1. Bemonstering

Evenals in voorgaande campagnes werden in het najaar 1999 bemonsteringen uitgevoerd in het sub- en eulitoraal van de Westerschelde en Oosterschelde, en het sublitoraal van het Veerse Meer en het Grevelingenmeer.

II.1.1. Grevelingenmeer

In het Grevelingenmeer werden in twee deelgebieden drie dieptestrata onderscheiden: minder dan 2m diep, 2m tot 6m diep, en dieper dan 6m (figuur 4). In tabel 2 is de oppervlakte van ieder dieptestratum gegeven. Binnen ieder dieptestratum werden sinds najaar 1994 per deelgebied telkens dezelfde 10 punten bemonsterd.

De bemonstering gebeurde van 8 tot 15 september 1999. Stations tot een diepte van 2 m zijn bemonsterd met een zogenaamde 'flushing sampler' van 0.0200 m². In de twee diepere strata werd op ieder punt één Reineck box-corer genomen. Hieruit werden telkens drie deelmonsters genomen met een buis van 8 cm doorsnede (tot. opp. 0.0150 m²). Alle monsters werden aan boord uitgespoeld op een 1mm-zeef, en het residu werd in pH-geneutraliseerde formaldehyde bewaard.

Op iedere lokatie werden de diepte t.o.v. het schip, de exacte coördinaten en een ruwe karakterisering van het sediment genoteerd.

II.1.2. Oosterschelde

In de Oosterschelde werden drie deelgebieden geselecteerd (fig 2). Plot 1 ligt in het westelijk deel van de Oosterschelde (mondingsgebied), plot 2 in de noordelijke tak (Keeten-Mastgat-Zijpe) en plot 3 in het oostelijk deel (kom). De binnen de deelgebieden gelegen mosselpercelen zijn buiten het onderzoeksgebied gelaten. De indeling komt overeen met de compartimenten 'West', 'Noord' en 'Oost' zoals gebruikt in ander onderzoek in de Oosterschelde (zie o.a. Scholten et al., 1990).

Ieder deelgebied werd verdeeld in vier dieptestrata: eulitoraal, 2 tot 5m diep t.o.v. NAP, 5 tot 8m diep t.o.v. NAP, en dieper dan 8m t.o.v. NAP. Eulitoraal zijn in plot 1, 2 en 3 respectievelijk de zuidelijke helft van de Roggenplaat, de slikken van Viane en een deel van het Verdrongen Land van Zuid-Beveland opgenomen. In tabel 2 is de oppervlakte van ieder dieptestratum gegeven. Binnen ieder dieptestratum werden sinds najaar 1994 per deelgebied telkens dezelfde 10 punten bemonsterd.

De bemonstering vond plaats tussen 28 augustus en 14 september 1999. Sublitoraal is op ieder punt één Reineck boxcorer genomen. Hieruit werden telkens drie deelmonsters genomen met een buis van 8cm doorsnede (tot. opp. 0.0150 m²). Deze werden samengevoegd en aan boord uitgespoeld op een 1mm-zeef. In het eulitorale gebied werden, in analogie met de sublitorale punten, per lokatie drie steekbuizen (doorsnede 8 cm) genomen. Die werden samen uitgespoeld op een 1mm-zeef. De residuen werden in pH-geneutraliseerde formaldehyde bewaard.

Ook werd op iedere lokatie de diepte (enkel voor sublitorale punten), de exacte coördinaten en een ruwe karakterisering van het sediment genoteerd.

II.1.3. Veerse Meer

In het Veerse Meer werd gemonsterd in twee deelgebieden (fig. 3). Met uitzondering van het gebied rond de Middelplaten, beslaan de deelgebieden praktisch het hele Veerse Meer. Plot 12 ligt westelijk (Veersegatdam-Veere-Middelplaat), plot 3 oostelijk (Middelplaat-Zandkreekdam). Ieder deelgebied werd verdeeld in drie dieptestrata: minder dan 2m t.o.v. NAP, 2 tot 8m t.o.v. NAP, en dieper dan 8m t.o.v. NAP. In tabel 2 is de oppervlakte van ieder dieptestratum gegeven. Binnen ieder dieptestratum werden sinds najaar 1994 per deelgebied telkens dezelfde 10 punten bemonsterd.

De bemonstering gebeurde tussen 1 en 6 september 1999. Stations tot een diepte van 2 m zijn bemonsterd met een zogenaamde 'flushing sampler' van 0.0200 m². Per station werd 1 monster genomen. In de andere twee dieptestrata is op ieder punt één Reineck box-corer genomen. Hieruit werd, wegens de hoge dichtheid

aan kleine bodemdieren, telkens slechts één deelmonster genomen met een buis van 8 cm doorsnede (opp. 0.0050 m²). Alle monsters werden aan boord uitgespoeld op een 1mm-zeef, en het residu werd in pH-geneutraliseerde formaldehyde bewaard. De rest van de Reineck-buis werd nog gespoeld en de grotere Mya's (vanaf 2 cm) werden meegenomen.

Ook werd op iedere lokatie de diepte, de exacte coördinaten en een ruwe karakterisering van het sediment genoteerd.

II.1.4. Westerschelde

In de Westerschelde werden de monsters genomen in drie deelgebieden (van west naar oost verder plot 1, plot 2 en plot 3 genoemd). De ligging van deze deelgebieden vindt zijn oorsprong in de vakindeling van de Westerschelde binnen het project SAWES (zie rapportages over de jaren 1990 en 1991). Ieder deelgebied is verdeeld in vier dieptestrata: eulitoraal, 2 tot 5m diep t.o.v. NAP, 5 tot 8m diep t.o.v. NAP, en dieper dan 8m t.o.v. NAP (fig. 1). In tabel 2 is de oppervlakte van ieder dieptestratum gegeven. Binnen ieder dieptestratum werden per deelgebied 10 random punten gekozen.

De bemonstering gebeurde tussen 23 september en 14 oktober 1999. Op ieder sublitoraal punt is één Reineck box-corer genomen. Hieruit werden telkens drie deelmonsters genomen met een buis van 8 cm doorsnede (totale opp. 0.0150 m²). Deze werden samengevoegd en aan boord uitgespoeld op een 1mm-zeef. In het eulitorale gebied werden, in analogie met de sublitorale punten, per lokatie drie steekbuizen (doorsnede 8 cm) genomen. Die werden samen uitgespoeld op een 1mm-zeef. De residuen werden in pH-geneutraliseerde formaldehyde bewaard.

Op iedere lokatie werden de diepte (enkel voor sublitorale punten), de exacte coördinaten en een ruwe karakterisering van het sediment genoteerd.

II.2. Bepaling van dichtheid en biomassa

In het lab werden de monsters nagespoeld, gekleurd met bengals rose en vervolgens uitgezocht. De monsters werden, om het uitzoeken te vergemakkelijken, in twee frakties verdeeld met zeven van resp. 3 en 0.5 mm. De dieren werden uit de residuen gezocht, van de grove fractie met het blote oog, de fijne fractie met behulp van een binoculair (vergroting 6 of 12 maal). De fracties werden verder niet afzonderlijk behandeld.

Met uitzondering van de Oligochaeta, Actiniaria en Nemertea werden alle dieren, zo mogelijk, tot op de soort gedetermineerd, en werden de aantallen bepaald. Wegens de soms sterke fragmentatie van de polychaeten, werd voor het bepalen van de dichtheid het aantal koppen geteld. Als van een bepaalde soort enkel fragmenten gevonden werden, werd het aantal gevonden exemplaren als één beschouwd. Van alle schelpdieren, en soms van de wadpier *Arenicola marina*, en de Nephyidae en Nereidae werd de lengte of lengteklasse genoteerd.

De biomassa werd (meestal indirect) bepaald op een van de volgende manieren:

- Door het direct bepalen van het asvrijdrooggewicht. Hiervoor werden dieren met verschillende lengte minimaal 2 dagen gedroogd bij 80°C, en nadien gedurende 2 uur bij 560-580°C verast. Het asvrijdrooggewicht is dan het verschil tussen het gewicht voor en het gewicht na verassen.
- Door gebruik te maken van lengte-gewicht relaties ($W=aL^b$ met $W=ADW$ in mg en $L=lengte$ in mm). Voor de schaal- en schelpdieren werden lengte-gewicht regressies opgesteld. Voor het berekenen van de regressie werden per soort de directe bepalingen van het asvrijdrooggewicht gebruikt. Indien van een soort niet voldoende exemplaren gevonden werden, of de spreiding dermate groot is dat er geen betrouwbare regressie kon worden berekend, werd een eerder berekende regressie gebruikt. Bij het toekennen van een regressie wordt zo veel mogelijk een regressie van hetzelfde project en seizoen gebruikt. In tabel 1 staan alle gebruikte regressiewaarden.
- Door het converteren van natgewicht in ADW. Natgewichten werden bepaald met een Sartorius balans tot op 0.1 mg nauwkeurig. De natte exemplaren werden even (1-10 sec) op een filtreerpapier gedroogd en dan gewogen. Grote exemplaren werden langere tijd gedroogd. Voor de omrekening van natgewicht naar asvrijdrooggewicht werden dezelfde conversiefactoren als voor de najaarscampagne 1991 gebruikt.
- Door het toekennen van een biomassa (in sporadische gevallen dat lengte noch natgewicht bepaald is). Voor de exemplaren die gebruikt werden bij de berekening van de lengte-gewichtregressies en de conversiefactoren, werd de direkt bepaalde biomassa gebruikt bij de biomassa-berekeningen.

Het toekennen van de asvrijdrooggewichten (rechtstreeks of via regressie/conversie) is geheel geautomatiseerd.

II.3. Mathematische verwerking

Voor ieder deelgebied (plot) is het (rekenkundig) gemiddelde, totale dichtheid en gemiddelde dichtheid per soort berekend: a) per dieptestratum en b) gemiddeld over het deelgebied. De gemiddelde waarden voor de deelgebieden zijn gewogen naar de oppervlakte van de onderscheiden dieptestrata (tabel 2). De berekeningen zijn uitgevoerd met het programma BIOSTRAT van Rijkswaterstaat, Dienst Getijdewateren. De gemiddelde waardes (en standaardfouten) zijn afgerond volgens Sokal & Rohlf (1981, p. 151).

II.4. Sedimentkarakteristieken

Zoals reeds in II.1. vermeld, werd op iedere lokatie een ruwe beschrijving van het sediment gemaakt, in te delen in volgende klassen: slib, zeer fijn en fijn zand, middel fijn zand en grof zand (zie Craeymeersch et al., 1995a voor een meer gedetailleerde beschrijving van de indeling in types). Monsters met veel stenen of veen zijn als een afzonderlijke klasse genomen.

III. Resultaten

III.1. Bodemdieren

De resultaten van de campagne in het najaar 1999 zijn weergegeven in tabellen 3 tot en met 22.

Voor het eerst in het kader van dit project werden *Macropodia parva* (Kleine hooiwagenkrab) en *Hippolyte longirostris* (aasgarnaal) gevonden.

Macropodia parva (Van Noort & Adema, 1985) is volgens Adema (1991) tijdens de "Aurelia"-cruises van het NIOZ tussen 1972 en 1981 regelmatig verzameld in de Zuidelijke Noordzee. Van zowel de Oosterschelde als de Westerschelde zijn sporadische vangsten bekend. Binnen het project zijn eerder een aantal hooiwagenkrabben gevonden (allen Oosterschelde). Deze waren echter klein en misten te veel onderdelen om ze goed op naam te kunnen brengen. Ze zijn als *Macropodia spec.* benoemd. Mogelijk bevinden zich hieronder ook een aantal van *Macropodia parva*.

Hippolyte longirostris (Czerniavsky, 1868) is volgens Smaldon (1979) een vrij zeldzame aasgarnaal, die voornamelijk in poeltjes en stroompjes op het intergetijdegebied wordt gevonden. Het verspreidingsgebied loopt van de Zuidelijke Westkust van Engeland via de Middenlandse zee tot in de Zwarte zee. Een vondst in de kom van de Oosterschelde valt buiten dit gebied. Uit de literatuur is bekend dat *Hippolyte longirostris* snel met een vorm van *Hippolyte varians* (Leach, 1814) kan worden verward. De laatste soort is wat algemener en in onze collectie aanwezig.

Door de verder doorgevoerde automatisering worden nu alle soorten met al hun synoniemen als een soort behandeld en wordt de op dat moment meest gebruikelijke naam in de tabel opgenomen. Hierdoor kunnen enkele soorten van naam zijn veranderd (zie tabel 23)

III.2. Sedimentkarakteristieken

In figuren 5 t/m 8 wordt een overzicht gegeven van de bodemsamenstelling op basis van de veldomschrijvingen.

IV. Referenties

- Adema, J.P.H.M. 1991. De krabben van Nederland en België (Crustacea, Decapoda, Brachyura), Nationaal Natuurhistorisch Museum Leiden, 244 pp.
- Brummelhuis, E.B.M., J.A. Craeymeersch, R. Markusse & W. Sijstermans 1997. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer. Voorjaar 1996. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Brummelhuis, E.B.M., J.A. Craeymeersch, R. Markusse & W. Sijstermans 1997. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer. Najaar 1996. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Brummelhuis, E.B.M., J. Craeymeersch, W. Dimmers, R. Markusse & W. Sijstermans 1998. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het voorjaar 1997. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Brummelhuis E.B.M., J. Craeymeersch, W. Dimmers, R. Markusse & W. Sijstermans 1998. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het najaar 1997. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Brummelhuis E.B.M., H. Hummel, W. Dimmers, R. Markusse & W. Sijstermans 1999. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het voorjaar 1998. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Brummelhuis E.B.M., H. Hummel, W. Dimmers, R. Markusse & W. Sijstermans 1999. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het najaar 1998. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Brummelhuis E.B.M., W.C.H. Sijstermans, H. Hummel, W.J. Dimmers & M.M. Markusse 1999. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het voorjaar 1999. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Colijn, F. & I. Akkerman, 1990. Biologische monitoringprogramma zoute wateren, stand van zaken 1990. Rijkswaterstaat, Dienst Getijdewateren, nota GWA0-90.018.
- Craeymeersch, J.A., 1997. Effecten van de schelpdiervisserij op het bodemleven in de Voordelta. NIOO-CEMO Yerseke.
- Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, W. Sijstermans & E.C. Stikvoort 1992a. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer. Najaar 1990. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, W. Sijstermans & E.C. Stikvoort 1992b. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer. Voorjaar 1991. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, W. Dimmers, W. Sijstermans & E.G.J. Wessel 1993a. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer. Najaar 1991. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, W. Dimmers, W. Sijstermans & E.G.J. Wessel 1993b. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in 1992. I. Dichtheden. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, W. Dimmers, W. Sijstermans & E.G.J. Wessel 1994a. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in 1992. II. Biomassa's. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, W. Dimmers, W. Sijstermans & E.G.J. Wessel 1994b. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het voorjaar 1993. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, W. Dimmers, W. Sijstermans & E.G.J. Wessel 1994c. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het najaar 1993. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, W. Schreurs & E.G.J. Wessel 1995a. De bodemsamenstelling van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer. 1990-1993. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke. NIOO-CEMO Rapporten en Verslagen 1995-1.

- Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, W. Dimmers, W. Sijstermans & E.G.J. Wessel 1995b. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het voorjaar 1994. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, W. Dimmers, R. Markusse & W. Sijstermans 1995c. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het najaar 1994. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, W. Dimmers, R. Markusse & W. Sijstermans 1995c. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het najaar 1994. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, R. Markusse & W. Sijstermans 1996. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het voorjaar 1995. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, R. Markusse & W. Sijstermans 1996. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het najaar 1995. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Smaldon, G. 1979. British Coastal Shrimps and Prawns, Academic Press London, New York and San Francisco. 126 pp.
- Sokal, R.R. & F.J. Rohlf 1981. Biometry. The principles and practice of statistics in biological research. 2nd Edition. Freeman and Co, San Francisco. 776 pp.
- Stikvoort, E.C. & R. Brand 1991. Biomonitoring macrozoöbenthos Deltagebied 1990. Intern Rapport Delta Instituut voor Hydrobiologisch Onderzoek, Yerseke.

Lijst van tabellen

Tabel 1	Lengte-gewichtregressies najaar 1999 ($W=aL^b$; W = ADW in mg. L = lengte in mm; n = aantal waarnemingen).
Tabel 2	Oppervlakte (km^2) van ieder dieptestratum binnen ieder deelgebied (plot) van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer.
Tabel 3	Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 1 van het Grevelingenmeer in het voorjaar 1999, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 4	Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 1 van het Grevelingenmeer in het voorjaar 1999, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 5	Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 2 van het Grevelingenmeer in het voorjaar 1999, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 6	Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 2 van het Grevelingenmeer in het voorjaar 1999, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 7	Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 1 van de Oosterschelde in het voorjaar 1999, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 8	Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 1 van de Oosterschelde in het voorjaar 1999, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 9	Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 2 van de Oosterschelde in het voorjaar 1999, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 10	Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 2 van de Oosterschelde in het voorjaar 1999, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 11	Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 3 van de Oosterschelde in het voorjaar 1999, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 12	Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 3 van de Oosterschelde in het voorjaar 1999, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 13	Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 12 van het Veerse Meer in het voorjaar 1999, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 14	Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 12 van het Veerse Meer in het voorjaar 1999, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 15	Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 3 van het Veerse Meer in het voorjaar 1999, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 16	Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 3 van het Veerse Meer in het voorjaar 1999, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 17	Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 1 van de Westerschelde in het voorjaar 1999, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 18	Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 1 van de Westerschelde in het voorjaar 1999, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 19	Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 2 van de Westerschelde in het voorjaar 1999, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 20	Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 2 van de Westerschelde in het voorjaar 1999, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 21	Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 3 van de Westerschelde in het voorjaar 1999, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 22	Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 3 van de Westerschelde in het voorjaar 1999, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 23	Overzicht veranderde soortnamen

Tabel 1
Gebruikte Lengte-gewichtregressies

Soort	Constante	Coefficient	Aantal	Project	Campagne
<i>Abra alba</i>	0,0087	2,7385	12	Biomon	Najaar 1999
<i>Abra nitida</i>	0,0321	1,8104	11	Biomon	Najaar 1997
<i>Angulus tenuis</i>	0,0199	2,4428	11	Biomon	Najaar 1993
<i>Carcinus maenas</i>	0,0232	3,0848	20	Biomon	Najaar 1997
<i>Cerastoderma edule</i>	0,0054	3,2857	41	Biomon	Najaar 1999
<i>Cerastoderma glaucum</i>	0,0149	2,8578	24	Biomon	Najaar 1997
<i>Corbula gibba</i>	0,0206	2,59	10	Biomon	Najaar 1996
<i>Crassostrea</i>	0,0124	2,6016	10	Biomon	Voorjaar 1999
<i>Crepidula fornicata</i>	0,002	3,3524	205	Biomon	Najaar 1999
<i>Ensis</i>	0,0005	3,3918	8	Ecoflat	Najaar 1996
<i>Ensis arcuatus</i> var. <i>directus</i>	0,0003	3,3006	10	Biomon	Najaar 1999
<i>Fabulina fabula</i>	0,0426	2,1136	9	Biomon	Najaar 1996
<i>Hinia reticulata</i>	0	4,8179	11	Biomon	Najaar 1999
<i>Lepidochitona cinereus</i>	0,0026	3,7477	6	Biomon	Voorjaar 1999
<i>Liocarcinus arcuatus</i>	0,0408	2,8942	17	Biomon	Najaar 1994
<i>Littorina littorea</i>	0,0138	3,1358	13	Biomon	Najaar 1994
<i>Macoma balthica</i>	0,002	3,6386	56	Biomon	Najaar 1999
<i>Mya arenaria</i>	0,0036	3,0971	134	Biomon	Najaar 1999
<i>Mytilus edulis</i>	0,0019	3,1735	11	Biomon	Najaar 1999
<i>Petricola pholadiformis</i>	0,0123	2,5737	5	Biomon	Najaar 1997
<i>Scrobicularia plana</i>	0,0024	3,1994	27	Biomon	Najaar 1999
<i>Spisula subtruncata</i>	0,0034	3,5132	5	Biomon	Najaar 1997
<i>Venerupis senegalensis</i>	0,059	2,3939	20	Biomon	Najaar 1996

$W=aL^b$ (waarbij: W = Asvrijdrooggewicht in mg, L = Lengte in mm) n = aantal waarnemingen.

Tabel 2

Oppervlakte (km²) van ieder dieptestratum binnen ieder deelgebied (plot) van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer.

Oosterschelde	plot	eulitoraal	2 tot 5m	5 tot 8m	> 8m	
	1	6.43	5.56	4.73	31.80	48.52
	2	4.47	2.45	1.35	11.28	19.55
	3	8.19	11.03	3.65	10.28	33.15
Westerschelde	plot	eulitoraal	2 tot 5m	5 tot 8m	> 8m	
	1	21.58	9.47	9.65	56.77	97.47
	2	19.17	7.89	6.72	33.30	67.08
	3	19.90	8.12	6.20	15.55	49.77
Veerse Meer	plot		< 2m	2 tot 8m	> 8m	Totaal
	12		2.93	6.07	3.53	12.53
	3		1.37	0.66	0.29	2.32
Grevelingenmeer	plot		< 2m	2 tot 6m	> 6m	Totaal
	1		5.85	7.62	10.73	24.20
	2		11.45	6.53	5.81	23.79

Alle oppervlaktes zijn opnieuw (met een grotere nauwkeurigheid) berekend. In de tabel zijn afgeronde waarden weergegeven. Voor de berekeningen zijn de oppervlaktes tot 6 decimalen nauwkeurig gebruikt.

De oppervlaktes van Grevelingen, Oosterschelde en Veerse meer zijn gebaseerd op de lodingen uitgevoerd in 1988 en 1989. Deze werden in alle voorgaande rapportages in het kader van het Biologisch Monitoring Programma gebruikt. De oppervlaktes van de Westerschelde zijn gebaseerd op lodingen uitgevoerd in 1993, welke vanaf najaar 1994 in het kader van dit project zijn gebruikt.

Tabel 4

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het gebied Westelijk deel - plot 1 van het Grevelingen in het Najaar 1999, per diepestratum en over het gehele plot

Diepestratum	0 t/m 2 m		2 t/m 6 m		6 t/m 45 m		Totaal	
Oppervlakte (km ²)	5,85		7,62		10,73		24,20	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
<i>Abra nitida</i>	0	0	0	0	60	32	27	14.2
<i>Arenicola marina</i>	10	6.7	7	6.7	7	6.7	7	4.0
<i>Balanus crenatus</i>	0	0	30	33	0	0	10	10.5
<i>Boccardiella ligierica</i>	5	5.0	20	10.2	13	13.3	13	6.8
<i>Capitella capitata</i>	620	147	40	14.7	20	14.2	170	36
<i>Carcinus maenas</i>	5	5.0	7	6.7	0	0	3.3	2.42
<i>Cerastoderma</i>	0	0	20	14.2	0	0	6	4.5
<i>Cerastoderma edule</i>	5	5.0	0	0	7	6.7	4	3.2
<i>Corbula gibba</i>	0	0	50	33	53	25.9	38	15.5
<i>Corophium bonnellii</i>	0	0	50	33	27	14.7	29	12.2
<i>Corophium insidiosum</i>	0	0	500	320	160	104	220	112
<i>Cossura longocirrata</i>	0	0	0	0	7	6.7	3.0	2.96
<i>Crassostrea</i>	30	30	7	6.7	0	0	9	7.6
<i>Crepidula fornicata</i>	200	83	1100	300	410	220	570	137
<i>Dodecaceria concharum</i>	0	0	27	20.4	13	13.3	14	8.7
<i>Elminius modestus</i>	0	0	13	8.9	0	0	4.2	2.80
<i>Eteone</i>	0	0	7	6.7	0	0	2.1	2.10
<i>Eulalia viridis</i>	0	0	7	6.7	0	0	2.1	2.10
<i>Eumida</i>	0	0	0	0	7	6.7	3.0	2.96
<i>Exogone naidina</i>	0	0	13	13.3	13	13.3	10	7.3
<i>Gammarus</i>	15	10.7	0	0	0	0	3.6	2.58
<i>Harmothoe imbricata</i>	0	0	7	6.7	7	6.7	5	3.6
<i>Heteromastus filiformis</i>	10	6.7	600	410	900	480	610	248
<i>Hinia reticulata</i>	5	5.0	33	20.5	0	0	12	6.6
<i>Hydrobia ulvae</i>	0	0	40	26.7	7	6.7	16	8.9
<i>Kefersteinia cirrata</i>	0	0	50	47	0	0	15	14.7
<i>Lepidochitona cinereus</i>	15	7.6	40	17.8	0	0	16	5.9
<i>Lepidonotus squamatus</i>	0	0	0	0	7	6.7	3.0	2.96
<i>Liocarcinus</i>	0	0	0	0	7	6.7	3.0	2.96
<i>Liocarcinus arcuatus</i>	0	0	13	13.3	0	0	4	4.2
<i>Malacoceros</i>	20	20.0	0	0	0	0	5	4.8
<i>Melita palmata</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.21
<i>Microdeutopus gryllotalpa</i>	270	102	2500	1090	53	27.8	900	350
<i>Microdeutopus maculatus</i>	20	20.0	110	34	7	6.7	43	12.2
<i>Mya arenaria</i>	0	0	160	81	13	8.9	56	25.9
<i>Mysella bidentata</i>	20	15.3	270	92	50	34	110	33
<i>Nemertea</i>	0	0	20	10.2	13	13.3	12	6.7
<i>Neoamphitrite figulus</i>	0	0	13	8.9	7	6.7	7	4.1
<i>Nephtys</i>	0	0	7	6.7	0	0	2.1	2.10
<i>Nephtys hombergii</i>	5	5.0	27	10.9	40	17.8	27	8.7
<i>Nereis succinea</i>	25	11.2	107	28.5	300	183	170	82
<i>Nereis virens</i>	10	6.7	40	14.7	13	8.9	21	6.3
<i>Oligochaeta</i>	900	310	1700	640	610	226	1010	238
<i>Ophiotrix fragilis</i>	0	0	7	6.7	0	0	2.1	2.10
<i>Petricola pholadiformis</i>	0	0	40	20.4	0	0	13	6.4
<i>Platynereis dumerilii</i>	290	120	1400	500	13	13.3	510	161
<i>Polycirrus</i>	0	0	60	47	110	57	69	29.4
<i>Polydora</i>	0	0	7	6.7	0	0	2.1	2.10
<i>Polydora ciliata</i>	0	0	500	450	280	223	280	173
<i>Polydora ligni</i>	130	34	520	111	290	141	320	72
<i>Praunus flexuosus</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.21
<i>Pseudopolydora pulchra</i>	5	5.0	50	53	7	6.7	21	17.1
<i>Pygospio elegans</i>	0	0	90	57	13	8.9	35	18.4
<i>Scoloplos armiger</i>	10	6.7	47	26.4	70	47	50	22.5
<i>Spio martinensis</i>	25	17.1	33	26.8	0	0	17	9.4
<i>Spiophanes bombyx</i>	0	0	0	0	7	6.7	3.0	2.96
<i>Streblospio shrubsolii</i>	0	0	33	20.5	110	52	61	23.8
<i>Styela clava</i>	5	5.0	7	6.7	0	0	3.3	2.42
<i>Syllidia armata</i>	0	0	13	13.3	40	28.5	22	13.3
<i>Syllis gracilis</i>	220	143	130	101	0	0	90	47
<i>Tharyx marioni</i>	5	5.0	800	710	800	360	620	274
<i>Venerupis senegalensis</i>	0	0	53	16.6	27	20.4	29	10.4
Totale	2800	400	11400	2750	4600	1560	6300	1110

Tabel 4

Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m²) per waargenomen soort in het gebied Westelijk deel - plot 1 van het Grevelingen in het Najaar 1999, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	0 t/m 2 m		2 t/m 6 m		6 t/m 45 m		Totaal	
Oppervlakte (km ²)	5.85		7.62		10.73		24.20	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Abra nitida	0	0	0	0	.005	.0034	.0024	.00149
Arenicola marina	.08	.085	*****	*****	*****	*****	.020	.0204
Balanus crenatus	0	0	*****	*****	0	0	*****	*****
Boccardiella ligierica	.011	.0107	.006	.0049	.004	.0042	.006	.0035
Capitella capitata	.077	.0224	.0038	.00263	.0005	.00038	.020	.0055
Carcinus maenas	.9	.90	.022	.0222	0	0	.22	.217
Cerastoderma	0	0	.0008	.00053	0	0	.00025	.000167
Cerastoderma edule	.00027	.000270	0	0	.0004	.00035	.00022	.000168
Corbula gibba	0	0	.005	.0034	.0018	.00110	.0024	.00119
Corophium bonnellii	0	0	.0026	.00172	.0018	.00100	.0016	.00070
Corophium insidiosum	0	0	.020	.0133	.006	.0047	.009	.0047
Cossura longocirrata	0	0	0	0	*****	*****	*****	*****
Crassostrea	9	9.0	.0015	.00145	0	0	2.2	2.18
Crepidula fornicata	39	15.9	160	66	19	14.1	69	22.0
Dodecaceria concharum	0	0	.003	.0033	.0009	.00093	.0015	.00111
Elminius modestus	0	0	*****	*****	0	0	*****	*****
Eteone	0	0	*****	*****	0	0	*****	*****
Eulalia viridis	0	0	.0026	.00260	0	0	.0008	.00082
Eumida	0	0	0	0	.004	.0036	.0016	.00159
Exogone naidina	0	0	*****	*****	*****	*****	*****	*****
Gammarus	.018	.0174	0	0	0	0	.004	.0042
Harmothoe imbricata	0	0	.11	.108	.030	.0296	.05	.037
Heteromastus filiformis	.009	.0063	.4	.33	.11	.061	.18	.106
Hinia reticulata	.4	.37	2.0	1.05	0	0	.7	.34
Hydrobia ulvae	0	0	.007	.0054	.0011	.00107	.0027	.00178
Kefersteinia cirrata	0	0	.09	.088	0	0	.028	.0278
Lepidochitona cinereus	.0012	.00082	.016	.0147	0	0	.005	.0046
Lepidionotus squamatus	0	0	0	0	.25	.250	.11	.111
Liocarcinus	0	0	0	0	.4	.37	.16	.163
Liocarcinus arcuatus	0	0	4	3.5	0	0	1.1	1.10
Malacoceros	.0021	.00214	0	0	0	0	.0005	.00052
Melita palmata	.0008	.00078	0	0	0	0	.00019	.000189
Microdeutopus gryllotalpa	.024	.0092	.25	.127	.0032	.00221	.09	.040
Microprotopus maculatus	.0004	.00036	.00065	.000259	*****	*****	.00030	.000119
Mya arenaria	0	0	.0028	.00169	.00023	.000209	.0010	.00054
Mysella bidentata	.011	.0078	.051	.0214	.005	.0034	.021	.0072
Nemertea	0	0	.0006	.00035	.0005	.00051	.00042	.000251
Neomphitrite figulus	0	0	.8	.52	.5	.45	.45	.260
Nephtys	0	0	.05	.046	0	0	.014	.0144
Nephtys hombergii	.015	.0148	.40	.220	.46	.194	.33	.110
Nereis succinea	.09	.053	.026	.0092	.07	.049	.062	.0252
Nereis virens	6	4.7	5.1	2.47	3.7	2.49	4.7	1.76
Oligochaeta	.068	.0284	.12	.048	.029	.0148	.067	.0179
Ophiotrix fragilis	0	0	.0005	.00050	0	0	.00016	.000157
Petricola pholadiformis	0	0	.0022	.00145	0	0	.0007	.00046
Platynereis dumerilii	.14	.060	.30	.204	.0012	.00120	.13	.066
Polycirrus	0	0	.05	.040	.033	.0165	.031	.0146
Polydora	0	0	.00022	.000220	0	0	.00007	.000069
Polydora ciliata	0	0	.07	.060	.019	.0150	.031	.0200
Polydora ligni	.007	.0059	.028	.0087	.007	.0040	.014	.0036
Praunus flexuosus	.0015	.00148	0	0	0	0	.0004	.00036
Pseudopolydora pulchra	.0014	.00143	.007	.0071	.003	.0033	.0040	.00269
Pygospio elegans	0	0	.0021	.00136	*****	*****	.0007	.00043
Scoloplos armiger	.020	.0143	.09	.062	.08	.061	.07	.034
Spio martinensis	.004	.0031	.0014	.00117	0	0	.0014	.00083
Spiophanes bombyx	0	0	0	0	.0023	.00234	.0010	.00104
Streblospio shrubsolii	0	0	.0012	.00087	.0048	.00297	.0025	.00135
Styela clava	.8	.78	.07	.068	0	0	.21	.190
Syllidia armata	0	0	.0013	.00128	.008	.0053	.0037	.00240
Syllis gracilis	.017	.0110	.005	.0043	0	0	.0055	.00299
Tharyx marioni	.00017	.000170	.05	.039	.051	.0278	.037	.0174
Venerupis senegalensis	0	0	11	7.4	.008	.0063	3.4	2.32
Totaal	56	20.2	190	71	25	16.8	83	24.0

***** : gem. biomassa < 0.00003 gADW/m²

Tabel 6

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het gebied Oostelijk deel - plot 2 van het Grevelingen in het Najaar 1999, per dieptestratum en over het gehele plot

Dieptestratum Oppervlakte (km ²)	0 t/m 2 m 11,45		2 t/m 6 m 6,53		6 t/m 45 m 5,81		Totaal 23,79	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Actiniaria	0	0	13	13,3	0	0	4	3,7
Amphitrite	0	0	7	6,7	0	0	1,8	1,83
Autolytus langerhansi	5	5,0	0	0	0	0	2,4	2,41
Boccardiella ligierica	0	0	13	8,9	0	0	3,7	2,44
Capitella capitata	710	173	33	17,9	0	0	350	83
Corbula gibba	0	0	7	6,7	7	6,7	3,5	2,45
Corophium	0	0	0	0	7	6,7	1,6	1,63
Corophium bonnellii	0	0	150	131	0	0	40	36
Corophium insidiosum	0	0	650	254	0	0	180	70
Crassostrea	0	0	7	6,7	13	13,3	5	3,7
Crepidula fornicata	140	90	630	226	600	430	390	130
Harmothoe imbricata	0	0	7	6,7	0	0	1,8	1,83
Heteromastus filiformis	0	0	80	66	33	20,5	30	18,7
Hinia reticulata	0	0	33	26,8	30	33	17	11,0
Lepidochitona cinereus	15	15,0	20	14,2	0	0	13	8,2
Malacoceros fuliginosus	0	0	270	259	0	0	80	71
Melita palmata	15	15,0	0	0	0	0	7	7,2
Microdeutopus gryllotalpa	600	340	750	265	13	8,9	470	181
Mya arenaria	0	0	13	8,9	0	0	3,7	2,44
Mysella bidentata	0	0	40	26,7	50	40	24	12,1
Neomphitrite figulus	0	0	13	13,3	0	0	4	3,7
Nephtys hombergii	15	7,6	27	10,9	20	20,0	19	6,8
Nereis succinea	0	0	20	14,2	33	20,5	14	6,4
Nereis virens	0	0	20	10,2	13	8,9	9	3,5
Oligochaeta	130	51	490	229	180	165	240	79
Petricola pholadiformis	5	5,0	0	0	0	0	2,4	2,41
Platynereis dumerilii	300	168	440	163	13	13,3	270	93
Polydora ciliata	20	20,0	230	205	27	26,7	80	57
Polydora ligni	45	20,3	110	53	33	26,8	61	18,6
Pygospio elegans	0	0	27	20,4	0	0	7	5,6
Scoloplos armiger	0	0	27	14,7	0	0	7	4,0
Spio martinensis	20	11,1	13	13,3	0	0	13	6,5
Streblospio shrubsolii	0	0	7	6,7	0	0	1,8	1,83
Syllidia armata	0	0	0	0	13	8,9	3,3	2,17
Syllis gracilis	0	0	20	14,2	0	0	5	3,9
Tharyx marioni	0	0	0	0	13	8,9	3,3	2,17
Venerupis senegalensis	0	0	47	26,4	7	6,7	14	7,4
Totale	2000	660	4200	1450	1100	760	2400	540

Tabel 6

Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m²) per waargenomen soort in het gebied Oostelijk deel - plot 2 van het Grevelingen in het Najaar 1999, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	0 t/m 2 m		2 t/m 6 m		6 t/m 45 m		Totaal	
Oppervlakte (km ²)	11.45		6.53		5.81		23.79	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Actiniaria	0	0	.20	.201	0	0	.06	.055
Amphitrite	0	0	.10	.103	0	0	.028	.0282
Autolytus langerhansi	.0005	.00046	0	0	0	0	.00022	.000221
Boccardiella ligierica	0	0	.0012	.00116	0	0	.0003	.00032
Capitella capitata	.11	.036	.0041	.00237	0	0	.052	.0171
Corbula gibba	0	0	.00014	.000140	.00014	.000140	.00007	.000051
Corophium	0	0	0	0	*****	*****	*****	*****
Corophium bonnellii	0	0	.006	.0049	0	0	.0016	.00134
Corophium insidiosum	0	0	.022	.0081	0	0	.0060	.00222
Crassostrea	0	0	4	3.5	8	8.4	3.0	2.27
Crepidula fornicata	5	4.1	32	18.0	50	51	24	13.6
Harmothoe imbricata	0	0	.15	.146	0	0	.04	.040
Heteromastus filiformis	0	0	.031	.0236	.07	.061	.027	.0163
Hinia reticulata	0	0	2.3	2.05	1.9	1.86	1.1	.72
Lepidochitona cinereus	.011	.0114	.018	.0123	0	0	.010	.0064
Malacoceros fuliginosus	0	0	.03	.032	0	0	.009	.0087
Melita palmata	.006	.0062	0	0	0	0	.0030	.00300
Microdeutopus gryllotalpa	.06	.037	.059	.0203	.0015	.00128	.043	.0186
Mya arenaria	0	0	.00042	.000280	0	0	.00012	.000077
Mysella bidentata	0	0	.019	.0128	.018	.0138	.010	.0049
Necamphitrite figulus	0	0	.24	.235	0	0	.06	.065
Nephtys hombergii	.5	.32	.48	.240	.17	.172	.40	.174
Nereis succinea	0	0	.07	.045	.10	.093	.042	.0258
Nereis virens	0	0	3.8	2.51	.35	.251	1.1	.69
Oligochaeta	.011	.0041	.046	.0207	.015	.0131	.021	.0068
Petricola pholadiformis	.004	.0039	0	0	0	0	.0019	.00187
Platynereis dumerilii	.11	.055	.10	.033	.0016	.00160	.078	.0281
Polydora ciliata	.003	.0030	.03	.031	.0019	.00190	.011	.0085
Polydora ligni	.0041	.00197	.017	.0088	.0009	.00080	.0068	.00261
Pygospio elegans	0	0	.0005	.00044	0	0	.00012	.000121
Scoloplos armiger	0	0	.048	.0290	0	0	.013	.0080
Spio martinensis	.0036	.00224	.004	.0038	0	0	.0028	.00150
Streblospio shrubsolii	0	0	.0004	.00044	0	0	.00012	.000121
Syllidia armata	0	0	0	0	.0020	.00137	.0005	.00033
Syllis gracilis	0	0	.0021	.00182	0	0	.0006	.00050
Tharyx marioni	0	0	0	0	.00013	.000094	*****	*****
Venerupis senegalensis	0	0	5	4.6	.0021	.00207	1.3	1.26
Totalen	5	4.1	48	22.3	60	62	31	16.4

***** : gem. biomassa < 0.00003 gADW/m²

Tabel 7

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het gebied Monding - plot 1 van het Oosterschelde in het Najaar 1999, per dieptestratum en over het gehele plot

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		Totaal	
Oppervlakte (km ²)	6,43		5,56		4,73		31,80		48,52	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Abludomelita obtusata	0	0	7	6.7	7	6.7	0	0	1.4	1.00
Abra alba	7	6.7	7	6.7	27	17.8	700	600	500	400
Achelia echinata	0	0	0	0	7	6.7	27	26.7	18	17.5
Actiniaria	0	0	70	66	13	13.3	60	53	50	36
Ampelisca brevicornis	0	0	7	6.7	7	6.7	7	6.7	6	4.5
Ampharete acutifrons	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
Anaitides mucosa	33	20.5	7	6.7	7	6.7	7	6.7	10	5.2
Angulus tenuis	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
Anoplodactylus petiolatus	0	0	0	0	7	6.7	7	6.7	5	4.4
Aora typica	0	0	50	32	0	0	27	26.7	23	17.8
Arenicola marina	40	10.9	0	0	0	0	0	0	5.3	1.44
Ascidia aspersa	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.8	.76
Asterias rubens	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.8	.76
Autolytus langerhansii	0	0	90	65	90	51	33	17.9	41	14.8
Bathyporeia elegans	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
Bathyporeia pilosa	33	22.8	0	0	0	0	0	0	4	3.0
Bathyporeia sarsi	90	80	0	0	0	0	0	0	12	10.6
Capitella capitata	110	48	170	65	140	106	20	14.2	61	17.0
Caprellidae	0	0	27	20.4	7	6.7	70	46	50	30
Carcinus maenas	0	0	7	6.7	7	6.7	0	0	1.4	1.00
Cerastoderma edule	230	133	0	0	0	0	0	0	30	17.6
Chaetozone setosa	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.6	.65
Corophium	0	0	0	0	13	13.3	0	0	1.3	1.30
Corophium acherusicum	0	0	27	26.7	0	0	27	20.4	21	13.7
Corophium insidiosum	0	0	13	13.3	0	0	0	0	1.5	1.53
Crangon crangon	33	14.9	0	0	0	0	7	6.7	9	4.8
Diastylis bradyi	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.6	.65
Echinocardium cordatum	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
Elminius modestus	0	0	13	13.3	0	0	0	0	1.5	1.53
Ensis	0	0	7	6.7	7	6.7	7	6.7	6	4.5
Ensis arcuatus var. direct	7	6.7	53	29.5	27	26.7	0	0	10	4.4
Eteone	50	33	0	0	0	0	0	0	6	4.4
Eumida	7	6.7	20	14.2	13	13.3	50	33	35	21.8
Fabulina fabula	0	0	13	8.9	0	0	7	6.7	6	4.5
Gammarus	600	430	0	0	0	0	0	0	80	58
Gammarus locusta	20	14.2	0	0	0	0	0	0	2.7	1.89
Gastrosaccus spinifer	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.6	.65
Harmothoe	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.8	.76
Harmothoe imbricata	7	6.7	0	0	0	0	0	0	.9	.88
Harmothoe impar	0	0	27	17.8	0	0	40	26.7	29	17.6
Harmothoe lunulata	0	0	40	22.7	7	6.7	0	0	5.2	2.68
Heteromastus filiformis	27	20.4	7	6.7	0	0	0	0	4.3	2.81
Hydrobia ulvae	110	71	0	0	0	0	7	6.7	19	10.4
Lagis koreni	0	0	13	8.9	13	8.9	100	86	70	57
Lanice conchilega	140	79	230	111	120	85	120	71	140	50
Liocarcinus holsatus	0	0	0	0	0	0	13	13.3	9	8.7
Macoma balthica	60	18.5	0	0	0	0	0	0	8.0	2.45
Macropodia	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.8	.76
Magelona papillicornis	0	0	310	133	90	50	150	96	140	65
Malacoceros	400	390	0	0	0	0	0	0	50	51
Melita palmata	7	6.7	0	0	0	0	0	0	.9	.88
Mya arenaria	50	33	0	0	0	0	0	0	7	4.3
Mysella bidentata	0	0	13	8.9	0	0	13	13.3	10	8.8
Mytilus edulis	0	0	47	28.2	40	26.7	90	46	70	30
Nemertea	20	14.2	13	8.9	13	13.3	0	0	5.5	2.51
Nephtys	0	0	20	14.2	13	8.9	40	26.7	30	17.6
Nephtys caeca	0	0	13	13.3	0	0	7	6.7	6	4.6
Nephtys cirrosa	0	0	7	6.7	47	14.2	20	10.2	18	6.9
Nephtys hombergii	33	11.1	53	23.9	27	14.7	90	50	70	33
Nephtys longosetosa	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.8	.76
Nereis diversicolor	110	51	0	0	0	0	0	0	15	6.7
Nereis longissima	0	0	40	20.4	7	6.7	0	0	5.2	2.42
Nereis succinea	7	6.7	0	0	0	0	0	0	.9	.88
Notomastus latericeus	0	0	27	14.7	0	0	7	6.7	7	4.7
Oligochaeta	490	261	270	196	260	161	80	42	170	52
Ophiura	0	0	20	14.2	7	6.7	13	13.3	12	8.9
Ophiura albida	0	0	27	20.4	40	22.7	13	8.9	16	6.7
Ophiura ophiura	0	0	0	0	0	0	33	20.5	22	13.4
Ostreidae	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.6	.65
Petricola pholadiformis	0	0	13	13.3	0	0	0	0	1.5	1.53
Pholoe inornata	0	0	0	0	7	6.7	7	6.7	5	4.4
Platyhelminthes	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
Platynereis dumerilii	0	0	27	14.7	13	13.3	0	0	4.4	2.13
Poecilochaetus serpens	0	0	7	6.7	0	0	7	6.7	5	4.4
Polydora	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.8	.76
Polydora ligni	80	54	40	26.7	50	40	27	26.7	38	19.5
Pontocrates longimanus	0	0	13	13.3	0	0	40	17.8	28	11.8
Proceratea cornuta	0	0	13	8.9	7	6.7	0	0	2.2	1.21
Pseudopolydora pulchra	0	0	0	0	7	6.7	20	20.0	14	13.1
Pygospio elegans	3400	2290	0	0	0	0	0	0	400	300
Schistomysis kervillei	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
Scoloplos armiger	550	296	330	94	120	29.5	100	32	190	46
Spio martinensis	120	59	390	174	300	278	210	95	230	71
Spionidae	7	6.7	0	0	0	0	0	0	.9	.88
Spionophanes bombyx	13	8.9	640	173	70	33	590	296	470	195
Spisula subtruncata	0	0	70	31	7	6.7	27	10.9	26	8.0
Stenothoe marina	0	0	13	13.3	0	0	0	0	1.5	1.53
Sthenelais boa	0	0	7	6.7	0	0	7	6.7	5	4.4
Streblospio shrubsolii	7	6.7	7	6.7	13	13.3	20	14.2	16	9.5
Syllis gracilis	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
Tellina	7	6.7	0	0	0	0	0	0	.9	.88
Tellinacea	7	6.7	0	0	7	6.7	13	13.3	10	8.8
Tharyx marioni	570	255	700	380	70	41	80	59	210	68
Urothoe brevicornis	0	0	0	0	13	13.3	0	0	1.3	1.30
Urothoe poseidonis	690	269	190	106	120	67	40	22.7	150	41
Venerupis senegalensis	0	0	20	14.2	7	6.7	30	33	25	21.9

Tabel 8

Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m²) per waargenomen soort in het gebied Monding - plot 1 van het Oosterschelde in het Najaar 1999, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m	2 m	2 t/m	5 m	5 t/m	8 m	8 t/m	100 m	Totaal
Oppervlakte (km ²)	6.43		5.56		4.73		31.80		48.52
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem
<i>Abudomelita obtusata</i>	0	0	.0005	.00048	.0004	.00040	0	0	.00009
<i>Abra alba</i>	.03	.031	.0026	.00260	.11	.105	.23	.174	.16
<i>Achelia echinata</i>	0	0	0	0	.0009	.00091	.007	.0066	.004
<i>Actiniaria</i>	0	0	.028	.0275	.0015	.00147	.28	.272	.19
<i>Ampelisca brevicornis</i>	0	0	.012	.0125	.00016	.000160	.0007	.00072	.0019
<i>Ampharete acutifrons</i>	0	0	0	0	0	0	.0005	.00045	.00029
<i>Anaitides mucosa</i>	.036	.0274	.0014	.00144	.005	.0055	.0015	.00153	.006
<i>Angulus tenuis</i>	0	0	0	0	0	0	.08	.080	.05
<i>Anoplodactylus petiolatus</i>	0	0	0	0	.0005	.00052	*****	*****	.00006
<i>Aora typica</i>	0	0	.006	.0039	0	0	.0018	.00176	.0018
<i>Arenicola marina</i>	1.7	.79	0	0	0	0	0	0	.23
<i>Ascidella aspersa</i>	0	0	.3	.31	0	0	0	0	.04
<i>Asterias rubens</i>	0	0	.19	.193	0	0	0	0	.022
<i>Autolytus langerhansii</i>	0	0	.004	.0032	.0024	.00148	.00044	.000293	.0010
<i>Bathyporeia elegans</i>	0	0	0	0	0	0	.0010	.00096	.0006
<i>Bathyporeia pilosa</i>	.007	.0047	0	0	0	0	0	0	.0009
<i>Bathyporeia sarsi</i>	.027	.0252	0	0	0	0	0	0	.004
<i>Capitella capitata</i>	.010	.0061	.009	.0047	.008	.0053	.0009	.00063	.0038
<i>Caprellidae</i>	0	0	.0005	.00048	.00008	.000080	.0023	.00189	.0016
<i>Carcinus maenas</i>	0	0	.06	.063	.05	.048	0	0	.012
<i>Cerastoderma edule</i>	7	3.8	0	0	0	0	0	0	1.0
<i>Chaetozone setosa</i>	0	0	0	0	.0006	.00057	0	0	.00006
<i>Corophium</i>	0	0	0	0	*****	*****	0	0	*****
<i>Corophium acherusicum</i>	0	0	.0008	.00080	0	0	.004	.0032	.0025
<i>Corophium insidiosum</i>	0	0	*****	*****	0	0	0	0	*****
<i>Crangon crangon</i>	.012	.0055	0	0	0	0	.0004	.00035	.0018
<i>Diastylis bradyi</i>	0	0	0	0	.009	.0090	0	0	.0009
<i>Echinocardium cordatum</i>	0	0	0	0	0	0	.6	.57	.4
<i>Elminius modestus</i>	0	0	*****	*****	0	0	0	0	*****
<i>Ensis</i>	0	0	.3	.30	.00014	.000140	.0025	.00253	.04
<i>Ensis arcuatus var. direct</i>	.28	.275	100	56	50	50	0	0	17
<i>Eteone</i>	.036	.0227	0	0	0	0	0	0	.005
<i>Eumida</i>	.0019	.00188	.0015	.00119	.006	.0061	.006	.0054	.005
<i>Fabulina fabula</i>	0	0	.24	.176	0	0	.12	.123	.11
<i>Gammarus</i>	.05	.035	0	0	0	0	0	0	.006
<i>Gammarus locusta</i>	.023	.0153	0	0	0	0	0	0	.0030
<i>Gastrosaccus spinifer</i>	0	0	0	0	.0006	.00062	0	0	.00006
<i>Harmothoe</i>	0	0	*****	*****	0	0	0	0	*****
<i>Harmothoe imbricata</i>	.03	.031	0	0	0	0	0	0	.004
<i>Harmothoe impar</i>	0	0	.005	.0033	0	0	.023	.0162	.016
<i>Harmothoe lunulata</i>	0	0	.007	.0040	.0007	.00072	0	0	.0008
<i>Heteromastus filiformis</i>	.023	.0223	.0011	.00111	0	0	0	0	.0032
<i>Hydrobia ulvae</i>	.062	.0287	0	0	0	0	.0006	.00062	.009
<i>Lagis koreni</i>	0	0	.4	.39	.019	.0169	.09	.079	.10
<i>Lanice conchilega</i>	2.3	1.32	2.1	1.01	.7	.65	1.4	1.36	1.5
<i>Liocarcinus holisatus</i>	0	0	0	0	0	0	15	15.0	10
<i>Macoma balthica</i>	.7	.33	0	0	0	0	0	0	.09
<i>Macropodia</i>	0	0	.021	.0207	0	0	0	0	.0024
<i>Magelona papillicornis</i>	0	0	.28	.133	.06	.039	.18	.100	.15
<i>Malacoceros</i>	.025	.0243	0	0	0	0	0	0	.003
<i>Melita palmata</i>	.0005	.00048	0	0	0	0	0	0	.00006
<i>Mya arenaria</i>	.0009	.00068	0	0	0	0	0	0	.00012
<i>Myrella bidentata</i>	0	0	.006	.0048	0	0	.004	.0042	.0034
<i>Mytilus edulis</i>	0	0	.00009	.000055	.00007	.000050	28	19.1	19
<i>Nemertea</i>	.015	.0139	.00020	.000133	.0024	.00235	0	0	.0022
<i>Nephtys</i>	0	0	.011	.0102	.0024	.00215	.0042	.00294	.0043
<i>Nephtys caeca</i>	0	0	.012	.0124	0	0	.27	.269	.18
<i>Nephtys cirrosa</i>	0	0	.05	.046	.10	.055	.033	.0206	.036
<i>Nephtys hombergii</i>	.52	.236	.33	.177	.23	.147	.59	.247	.52
<i>Nephtys longosetosa</i>	0	0	.013	.0131	0	0	0	0	.0015
<i>Nereis diversicolor</i>	1.5	.79	0	0	0	0	0	0	.20
<i>Nereis longissima</i>	0	0	.4	.33	.0007	.00067	0	0	.05
<i>Nereis succinea</i>	.00024	.000240	0	0	0	0	0	0	.00003
<i>Notomastus latericeus</i>	0	0	.6	.43	0	0	.13	.126	.15
<i>Oligochaeta</i>	.06	.034	.0038	.00244	.0034	.00291	.0009	.00053	.009
<i>Ophiura</i>	0	0	.0040	.00281	.00011	.000110	.0010	.00103	.0011
<i>Ophiura albida</i>	0	0	.27	.203	.30	.222	.013	.0101	.07
<i>Ophiura ophiura</i>	0	0	0	0	0	0	.09	.049	.06
<i>Ostreidae</i>	0	0	0	0	*****	*****	0	0	*****
<i>Petricola pholadiformis</i>	0	0	.00016	.000160	0	0	0	0	*****
<i>Pholoe inornata</i>	0	0	0	0	*****	*****	.00009	.000090	.00006
<i>Platyhelminthes</i>	0	0	0	0	0	0	.00010	.000100	.00007
<i>Platynereis dumerilii</i>	0	0	.009	.0070	.0008	.00080	0	0	.0011
<i>Poecilochaetus serpens</i>	0	0	.0019	.00192	0	0	.03	.032	.021
<i>Polydora</i>	0	0	.00007	.000070	0	0	0	0	*****
<i>Polydora ligni</i>	.006	.0051	.0013	.00088	.0010	.00069	*****	*****	.0010
<i>Pontocrates longimanus</i>	0	0	.0009	.00088	0	0	.0011	.00057	.0008
<i>Procerasus cornuta</i>	0	0	*****	*****	*****	*****	0	0	*****
<i>Pseudopolydora pulchra</i>	0	0	0	0	*****	*****	.007	.0070	.005
<i>Pygospio elegans</i>	.13	.094	0	0	0	0	0	0	.018
<i>Schistomysis kervillei</i>	0	0	0	0	0	0	.0011	.00114	.0007
<i>Scoloplos armiger</i>	.39	.160	1.0	.30	.9	.36	.7	.32	.70
<i>Spio martinensis</i>	.012	.0059	.022	.0112	.020	.0188	.012	.0044	.014
<i>Spionidae</i>	.00022	.000220	0	0	0	0	0	0	*****
<i>Spiohanes bombyx</i>	.006	.0059	.42	.130	.050	.0278	.7	.35	.49
<i>Spisula subtruncata</i>	0	0	.004	.0033	.00027	.000270	.0025	.00144	.0022
<i>Stenothoe marina</i>	0	0	.0009	.00088	0	0	0	0	.00010
<i>Sthenelais boa</i>	0	0	.006	.0065	0	0	.015	.0148	.010
<i>Streblospio shrubsolii</i>	.00007	.000070	.00029	.000290	*****	*****	.00022	.000158	.00019
<i>Syllis gracilis</i>	0	0	0	0	0	0	*****	*****	*****
<i>Tellina</i>	.00022	.000220	0	0	0	0	0	0	*****
<i>Tellinacea</i>	.00007	.000070	0	0	.00004	.000040	.00015	.000150	.00011
<i>Tharyx marioni</i>	.06	.032	.032	.0188	.0025	.00177	.0028	.00194	.013
<i>Urothoe brevicornis</i>	0	0	0	0	.0022	.00216	0	0	.00021
<i>Urothoe poseidonis</i>	.23	.097	.07	.039	.037	.0208	.018	.0102	.054
<i>Venerupis senegalensis</i>	0	0	.005	.0030	.4	.45	.010	.0104	.05

Totalen 16 6.4 | 110 57 | 50 51 | 50 33 | 52 23.0 |

***** : gem. biomassa < 0.00003 gADW/m2

Tabel 9

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het gebied Keten / zijpe - plot 2 van het Oosterschelde in het Najaar 1999, per dieptestratum en over het gehele plot

Dieptestratum	-1 t/m	2 m	2 t/m	5 m	5 t/m	8 m	8 t/m	100 m	Totaal	
Oppervlakte (km2)	4.47		2.45		1.35		11.28		19.55	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Abra alba	0	0	0	0	70	39	7	6.7	9	4.7
Abra nitida	0	0	500	340	300	148	3800	1670	2300	960
Achelia echinata	0	0	13	8.9	0	0	0	0	1.7	1.12
Actiniaria	40	40	70	67	210	138	20	20.0	43	19.4
Ampharete acutifrons	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.8	.84
Anaitides mucosa	7	6.7	27	14.7	20	14.2	0	0	6.2	2.59
Anoplodactylus petiolatus	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.8	.84
Aora typica	0	0	110	99	13	8.9	0	0	15	12.5
Aoridae	0	0	0	0	13	13.3	0	0	.9	.92
Arenicola marina	40	20.4	27	10.9	0	0	0	0	12	4.9
Aricidea minuta	0	0	7	6.7	7	6.7	0	0	1.3	.95
Ascidacea	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.5	.46
Ascidella aspersa	0	0	0	0	27	14.7	0	0	1.8	1.02
Atylus	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.8	.84
Autolytus brachycephalus	0	0	0	0	13	13.3	0	0	.9	.92
Autolytus langerhansii	7	6.7	7	6.7	40	22.7	0	0	5.1	2.34
Balanus	1200	550	0	0	30	33	0	0	290	127
Balanus crenatus	0	0	0	0	700	670	0	0	50	46
Balanus improvisus	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.8	.84
Bathyporeia sarsi	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.53
Capitella capitata	120	43	130	44	53	27.8	27	26.7	62	19.2
Caprellidae	0	0	20	14.2	13	13.3	7	6.7	7	4.3
Carcinus maenas	13	8.9	0	0	7	6.7	0	0	3.5	2.08
Caridea	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.8	.84
Cerastoderma	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.5	.46
Cerastoderma edule	110	36	0	0	70	66	40	40	54	24.9
Cheirocratus sundevallii	0	0	53	29.5	33	26.8	0	0	9	4.1
Corbula gibba	0	0	70	36	250	135	260	231	180	134
Corophium	0	0	600	570	90	48	0	0	80	72
Corophium arenarium	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.53
Corophium bonnellii	0	0	13	8.9	0	0	7	6.7	6	4.0
Corophium insidiosum	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.8	.84
Corophium sextonae	0	0	200	200	27	14.7	0	0	27	25.1
Crangon crangon	80	29.5	7	6.7	13	8.9	0	0	20	6.8
Crassostrea	0	0	170	103	30	33	0	0	24	13.2
Crepidula fornicata	70	60	270	153	390	229	0	0	77	28.4
Decapoda	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.53
Diastylis	0	0	0	0	0	0	13	13.3	8	7.7
Diastylis bradyi	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.8	.84
Ensis	0	0	27	10.9	40	40	0	0	6	3.1
Ensis arcuatus var. direct	0	0	27	14.7	0	0	0	0	3.3	1.85
Ensis ensis	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.5	.46
Eteone	20	20.0	20	14.2	70	66	0	0	12	6.7
Eumida	0	0	150	63	130	74	0	0	28	9.4
Fabulina fabula	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.5	.46
Gammaridae	0	0	27	20.4	0	0	0	0	3.3	2.56
Gammarus locusta	50	33	0	0	0	0	0	0	11	7.6
Gammarus salinus	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.53
Gattyana cirrosa	0	0	0	0	50	40	0	0	3.2	2.74
Harmothoe	0	0	0	0	20	20.0	0	0	1.4	1.38
Harmothoe impar	0	0	60	31	60	25.2	0	0	12	4.2
Harmothoe lunulata	7	6.7	170	75	47	22.3	0	0	26	9.7
Heteromastus filiformis	7	6.7	47	20.0	27	17.8	0	0	9	3.2
Hippolyte varians	0	0	13	13.3	0	0	0	0	1.7	1.67
Hydrobia ulvae	11000	7300	13	13.3	27	20.4	0	0	2600	1680
Kefersteinia cirrata	0	0	20	14.2	7	6.7	0	0	3.0	1.84
Lagis koreni	0	0	13	13.3	20	14.2	40	20.4	26	11.9
Lanice conchilega	33	17.9	750	277	550	266	90	80	190	61
Lepidochitona cinereus	33	20.5	7	6.7	0	0	0	0	8	4.8
Lepidonotus squamatus	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.5	.46
Liocarcinus arcuatus	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.8	.84
Littorina littorea	67	28.1	0	0	0	0	0	0	15	6.4
Macoma balthica	40	17.8	20	20.0	60	60	0	0	16	6.3
Melita palmata	27	26.7	0	0	0	0	0	0	6	6.1
Microdeutopus anomalus	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.5	.46
Microdeutopus gryllotalpa	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.8	.84
Microphthalmus szcelkowi	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.8	.84
Microprotopus maculatus	0	0	20	14.2	20	20.0	0	0	3.9	2.25
Mya arenaria	13	8.9	40	22.7	270	259	7	6.7	31	18.6
Mysella bidentata	20	10.2	13	13.3	170	104	0	0	18	7.7
Mysidacea	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.53
Mytilus edulis	0	0	170	87	53	25.9	0	0	25	11.0
Nemertea	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	3.8
Neomphitrite	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.5	.46
Neomphitrite figulus	0	0	13	8.9	0	0	0	0	1.7	1.12
Nephtys	0	0	13	8.9	100	55	50	32	35	18.6
Nephtys caeca	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.8	.84
Nephtys cirrosa	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.5	.46
Nephtys hombergii	40	20.4	180	52	230	49	230	121	180	71
Nereis	7	6.7	80	67	40	33	0	0	14	8.8
Nereis diversicolor	27	10.9	7	6.7	13	8.9	0	0	7.9	2.70
Nereis longissima	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.8	.84
Nereis succinea	20	10.2	270	267	40	33	0	0	40	34
Nereis virens	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.5	.46
Notomastus latericeus	0	0	13	13.3	7	6.7	0	0	2.1	1.73
Oligochaeta	160	104	600	235	600	300	33	26.8	170	46
Ophiothrix fragilis	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.8	.84
Ostreidae	0	0	290	244	0	0	0	0	40	31
Pagurus bernhardus	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.8	.84
Petricola pholadiformis	0	0	90	53	180	117	13	13.3	32	12.9
Pholoe inornata	0	0	150	105	70	33	7	6.7	28	13.9
Pisidia longicornis	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.5	.46
Platyhelminthes	0	0	27	17.8	7	6.7	0	0	3.8	2.28
Platynereis dumerilii	0	0	40	26.7	47	22.3	0	0	8	3.7
Poecilochaetus serpens	0	0	20	14.2	0	0	0	0	2.5	1.79
Polydora	0	0	27	20.4	0	0	0	0	3.3	2.56
Polydora ciliata	0	0	20	20.0	13	8.9	0	0	3.4	2.58

<i>Polydora ligni</i>	40	40	500	410	120	66	13	8.9	80	53
<i>Polydora quadrilobata</i>	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.5	.46
<i>Pontocrates longimanus</i>	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	3.8
<i>Proceræa cornuta</i>	0	0	13	8.9	0	0	0	0	1.7	1.12
<i>Pseudopolydora pulchra</i>	0	0	53	23.9	40	20.4	7	6.7	13	5.1
<i>Pygospio elegans</i>	0	0	100	46	50	33	0	0	16	6.2
<i>Retusa obtusa</i>	40	26.7	0	0	0	0	0	0	9	6.1
<i>Scoloplos armiger</i>	130	71	240	102	100	35	7	6.7	70	21.2
<i>Scrobicularia plana</i>	0	0	20	20.0	7	6.7	290	174	170	100
<i>Spio martinensis</i>	47	26.4	7	6.7	100	68	7	6.7	22	8.6
<i>Spiophanes bombyx</i>	7	6.7	150	86	170	106	7	6.7	37	13.6
<i>Spisula subtruncata</i>	0	0	7	6.7	27	14.7	13	13.3	10	7.8
<i>Sthenelais boa</i>	0	0	13	8.9	7	6.7	0	0	2.1	1.21
<i>Streblospio shrubsolii</i>	27	20.4	900	440	800	510	480	262	450	164
<i>Syllidae</i>	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.8	.84
<i>Syllidia armata</i>	0	0	30	33	13	8.9	0	0	5	4.2
<i>Tellinacea</i>	0	0	13	13.3	0	0	7	6.7	6	4.2
<i>Tharyx marioni</i>	700	440	220	110	700	430	70	60	270	112
<i>Urothoe poseidonis</i>	110	99	27	20.4	0	0	0	0	28	22.9
<i>Venerupis senegalensis</i>	0	0	170	65	110	48	13	8.9	37	10.1
Totale	15000	7500	8200	2020	7800	2250	5500	2130	8200	2130

Tabel 10

Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m²) per waargenomen soort in het gebied Keten / zijpe - plot 2 van het Oosterschelde in het Najaar 1999, per diepestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m	2 m	2 t/m	5 m	5 t/m	8 m	8 t/m	100 m	Totaal	
Oppervlakte (km2)	4.47		2.45		1.35		11.28		19.55	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Abra alba	0	0	0	0	.06	.037	.017	.0174	.014	.0103
Abra nitida	0	0	.08	.052	.09	.059	1.1	.52	.7	.30
Achelia echinata	0	0	.0030	.00200	0	0	0	0	.00037	.000251
Actiniaria	.03	.030	.5	.53	4.7	2.98	.003	.0035	.40	.216
Ampharete acutifrons	0	0	*****	*****	0	0	0	0	*****	*****
Anatides mucosa	.012	.0118	.0037	.00219	.007	.0056	0	0	.0036	.00275
Anoplodactylus petiolatus	0	0	.0007	.00065	0	0	0	0	.00008	.000082
Aora typica	0	0	.0034	.00251	.0018	.00123	0	0	.0006	.00033
Aoridae	0	0	0	0	.00024	.000240	0	0	*****	*****
Arenicola marina	3.2	2.15	.24	.238	0	0	0	0	.8	.49
Aricidea minuta	0	0	.00019	.000190	.0010	.00096	0	0	.00009	.000070
Ascidacea	0	0	0	0	.006	.0060	0	0	.0004	.00041
Ascidella aspersa	0	0	0	0	8	6.1	0	0	.5	.42
Atylus	0	0	.00008	.000080	0	0	0	0	*****	*****
Autolytus brachycephalus	0	0	0	0	.0004	.00035	0	0	*****	*****
Autolytus langerhansi	.0004	.00035	*****	*****	.0007	.00041	0	0	.00013	.000085
Balanus	*****	*****	0	0	*****	*****	0	0	*****	*****
Balanus crenatus	0	0	0	0	*****	*****	0	0	*****	*****
Balanus improvisus	0	0	*****	*****	0	0	0	0	*****	*****
Bathyporeia sarsi	.0006	.00064	0	0	0	0	0	0	.00015	.000146
Capitella capitata	.015	.0056	.0049	.00200	.004	.0036	.0010	.00103	.0049	.00146
Caprellidae	0	0	.00032	.000244	.0003	.00032	.0006	.00056	.0004	.00033
Carcinus maenas	.04	.039	0	0	.005	.0046	0	0	.010	.0089
Caridea	0	0	.019	.0186	0	0	0	0	.0023	.00233
Cerastoderma	0	0	0	0	.0008	.00082	0	0	.00006	.000056
Cerastoderma edule	29	14.8	0	0	.0010	.00073	.0012	.00117	7	3.4
Cheirocratus sundevallii	0	0	.011	.0061	.005	.0035	0	0	.0017	.00081
Corbula gibba	0	0	.016	.0106	.049	.0284	.016	.0144	.014	.0086
Corophium	0	0	.019	.0170	.0030	.00185	0	0	.0026	.00214
Corophium arenarium	.0005	.00048	0	0	0	0	0	0	.00011	.000110
Corophium bonnellii	0	0	.0010	.00070	0	0	.0010	.00096	.0007	.00056
Corophium insidiosum	0	0	*****	*****	0	0	0	0	*****	*****
Corophium sextonae	0	0	.022	.0221	.0011	.00075	0	0	.0029	.00278
Crangon crangon	.43	.251	.007	.0065	.019	.0161	0	0	.10	.057
Crassostrea	0	0	40	36	.0008	.00083	0	0	4	4.5
Crepidula fornicata	.9	.83	1.6	1.42	7	4.8	0	0	.8	.42
Decapoda	.00024	.000240	0	0	0	0	0	0	.00005	.000055
Diastylis	0	0	0	0	0	0	.003	.0030	.0018	.00175
Diastylis bradyi	0	0	.0010	.00096	0	0	0	0	.00012	.000120
Ensis	0	0	.5	.51	.00022	.000220	0	0	.06	.064
Ensis arcuatus var. direct	0	0	24	16.5	0	0	0	0	3.0	2.07
Ensis ensis	0	0	0	0	.7	.65	0	0	.04	.045
Eteone	.004	.0035	.0010	.00069	.004	.0037	0	0	.0012	.00084
Eumida	0	0	.010	.0066	.025	.0170	0	0	.0030	.00144
Fabulina fabula	0	0	0	0	.005	.0053	0	0	.0004	.00037
Gammaridae	0	0	.0018	.00130	0	0	0	0	.00023	.000163
Gammarus locusta	.017	.0109	0	0	0	0	0	0	.0040	.00248
Gammarus salinus	.0003	.00032	0	0	0	0	0	0	.00007	.000073
Gattyana cirrosa	0	0	0	0	.29	.286	0	0	.020	.0197
Harmothoe	0	0	0	0	*****	*****	0	0	*****	*****
Harmothoe impar	0	0	.009	.0050	.013	.0071	0	0	.0019	.00079
Harmothoe lunulata	.010	.0099	.09	.047	.020	.0104	0	0	.015	.0063
Heteromastus filiformis	.0015	.00147	.020	.0157	.07	.066	0	0	.007	.0050
Hippolyte varians	0	0	.015	.0152	0	0	0	0	.0019	.00190
Hydrobia ulvae	7	4.0	.0025	.00253	.006	.0044	0	0	1.5	.92
Kefersteinia cirrata	0	0	.004	.0036	*****	*****	0	0	.0005	.00045
Lagis koreni	0	0	.025	.0246	.09	.089	.020	.0111	.021	.0094
Lanice conchilega	1.2	.77	13	5.6	8	3.7	.06	.058	2.5	.77
Lepidochitona cinereus	.0027	.00146	.003	.0032	0	0	0	0	.0010	.00052
Lepidonotus squamatus	0	0	0	0	.0016	.00164	0	0	.00011	.000113
Liocarcinus arcuatus	0	0	.28	.281	0	0	0	0	.04	.035
Littorina littorea	2.4	1.27	0	0	0	0	0	0	.55	.290
Macoma balthica	.33	.278	.00020	.000200	.0006	.00061	0	0	.08	.064
Melita palmata	.0013	.00128	0	0	0	0	0	0	.00029	.000293
Microdeutopus anomalus	0	0	0	0	.0004	.00040	0	0	*****	*****
Microdeutopus gryllotalpa	0	0	.00024	.000240	0	0	0	0	.00003	.000030
Microphthalmus szcelkowi	0	0	*****	*****	0	0	0	0	*****	*****
Microprotopus maculatus	0	0	.00009	.000080	.0006	.00056	0	0	.00005	.000040
Mya arenaria	.00023	.000209	.0005	.00044	.10	.095	.00021	.000210	.007	.0065
Mysella bidentata	.007	.0051	.005	.0046	.08	.068	0	0	.008	.0048
Mysidacea	.0018	.00177	0	0	0	0	0	0	.0004	.00040
Mytilus edulis	0	0	.0012	.00088	.0036	.00254	0	0	.00039	.000207
Nemertea	0	0	0	0	0	0	.0017	.00174	.0010	.00100
Neomphitrite	0	0	0	0	1.3	1.26	0	0	.09	.087
Neomphitrite figulus	0	0	.15	.118	0	0	0	0	.019	.0148
Nephtys	0	0	.006	.0049	.022	.0168	.04	.032	.023	.0187
Nephtys caeca	0	0	.013	.0131	0	0	0	0	.0016	.00164
Nephtys cirrosa	0	0	0	0	.022	.0216	0	0	.0015	.00149
Nephtys hombergii	.36	.217	.73	.164	1.4	.45	.14	.076	.35	.076
Nereis	*****	*****	.0006	.00055	.0015	.00146	0	0	.00018	.000122
Nereis diversicolor	.24	.134	.08	.080	.4	.42	0	0	.09	.043
Nereis longissima	0	0	.008	.0076	0	0	0	0	.0010	.00095
Nereis succinea	.0021	.00137	.16	.164	.0024	.00219	0	0	.021	.0206
Nereis virens	0	0	0	0	.14	.143	0	0	.010	.0099
Notomastus latericeus	0	0	.0012	.00118	.00029	.000290	0	0	.00017	.000149
Oligochaeta	.013	.0086	.018	.0103	.030	.0212	.0007	.00071	.0077	.00280
Ophiothrix fragilis	0	0	.6	.63	0	0	0	0	.08	.078
Ostreidae	0	0	.0018	.00158	0	0	0	0	.00022	.000198
Pagurus bernhardus	0	0	.26	.260	0	0	0	0	.03	.033
Petricola pholadiformis	0	0	.0016	.00104	.008	.0040	.00016	.000160	.0008	.00032
Pholoe inornata	0	0	.006	.0049	.0019	.00107	.00026	.000260	.0010	.00064
Pisidia longicornis	0	0	0	0	.003	.0034	0	0	.00023	.000231
Platyhelminthes	0	0	.004	.0044	.0003	.00031	0	0	.0006	.00055
Platynereis dumerilii	0	0	.009	.0085	.0044	.00232	0	0	.0015	.00108
Poecilochaetus serpens	0	0	.0030	.00200	0	0	0	0	.00037	.000251
Polydora	0	0	.00016	.000149	0	0	0	0	*****	*****
Polydora ciliata	0	0	.0020	.00197	.009	.0089	0	0	.0009	.00066

Polydora ligni	.003	.0034	.04	.037	.009	.0054	.005	.0047	.009	.0054
Polydora quadrilobata	0	0	0	0	.0021	.00205	0	0	.00014	.000141
Pontocrates longimanus	0	0	0	0	0	0	.0004	.00040	.00023	.000231
Proceraea cornuta	0	0	.00018	.000169	0	0	0	0	*****	
Pseudopolydora pulchra	0	0	.008	.0035	.015	.0101	.00015	.000150	.0021	.00083
Pygospio elegans	0	0	.0011	.00052	.0007	.00053	0	0	.00019	.000075
Retusa obtusa	.007	.0038	0	0	0	0	0	0	.0016	.00087
Scoloplos armiger	.39	.219	.6	.37	.09	.052	.005	.0049	.17	.068
Scrobicularia plana	0	0	.0020	.00204	.0014	.00136	.12	.061	.07	.035
Spic martinensis	.0031	.00245	*****		.0043	.00282	.00015	.000150	.0011	.00060
Spiophanes bombyx	.0015	.00146	.06	.034	.09	.063	.0010	.00095	.015	.0061
Spisula subtruncata	0	0	.00027	.000270	.0036	.00183	.0014	.00137	.0011	.00080
Sthenelais boa	0	0	.0014	.00094	.08	.077	0	0	.005	.0053
Streblospio shrubsolii	.0010	.00074	.023	.0111	.027	.0136	.026	.0169	.020	.0099
Syllidae	0	0	*****		0	0	0	0	*****	
Syllidia armata	0	0	.0019	.00191	.0007	.00064	0	0	.00028	.000244
Tellinacea	0	0	.00030	.000300	0	0	.00011	.000110	.00010	.000074
Tharyx marioni	.041	.0274	.0052	.00220	.024	.0135	.004	.0042	.014	.0068
Urothoe poseidonis	.04	.030	.013	.0101	0	0	0	0	.010	.0071
Venerupis senegalensis	0	0	.10	.050	.045	.0239	.013	.0108	.023	.0090
Totale	45	15.0	80	39	32	10.1	1.6	.61	23	6.0

***** : gem. biomassa < 0.00003 gADW/m2

Tabel 11

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het gebied Kom - plot 3 van het Oosterschelde in het Najaar 1999, per dieptestratum en over het gehele plot

Dieptestratum	-1 t/m	2 m	2 t/m	5 m	5 t/m	8 m	8 t/m	100 m	Totaal	
Oppervlakte (km2)	8.19		11.03		3.65		10.28		33.15	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Abra alba	7	6.7	7	6.7	0	0	100	79	35	24.7
Abra nitida	0	0	0	0	0	0	13	13.3	4	4.1
Actiniaria	0	0	90	79	110	107	27	26.7	51	29.9
Ampharete acutifrons	0	0	20	20.0	0	0	0	0	7	6.7
Anaitides mucosa	13	8.9	0	0	7	6.7	13	8.9	8	3.6
Angulus tenuis	0	0	0	0	7	6.7	27	10.9	9	3.5
Aora typica	0	0	33	26.8	100	71	27	26.7	30	14.5
Aoridae	0	0	50	40	0	0	7	6.7	18	13.4
Arenicola marina	53	8.9	0	0	7	6.7	0	0	13.9	2.32
Aricidea minuta	0	0	13	13.3	270	98	270	126	120	41
Asciidiella aspersa	0	0	0	0	7	6.7	0	0	7	7.3
Asterias rubens	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Autolytus langerhansi	0	0	0	0	27	20.4	0	0	2.9	2.24
Bathyporeia sarsi	0	0	0	0	0	0	7	6.7	2.1	2.07
Bodotria scorpioides	0	0	0	0	0	0	7	6.7	2.1	2.07
Botryllus schlosseri	0	0	33	26.8	7	6.7	0	0	12	8.9
Capitella capitata	70	34	100	45	60	35	130	61	99	25.8
Caprellidae	0	0	7	6.7	0	0	7	6.7	4	3.0
Carcinus maenas	13	8.9	7	6.7	0	0	0	0	6	3.1
Cerastoderma edule	210	62	0	0	0	0	0	0	51	15.2
Cheirocratus sundeavallii	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Corophium	7	6.7	7	6.7	7	6.7	7	6.7	7	3.5
Corophium arenarium	40	28.5	0	0	0	0	0	0	10	7.0
Corophium sextonae	0	0	120	113	1000	970	13	8.9	150	114
Crangon crangon	80	46	0	0	7	6.7	13	8.9	25	11.8
Crepidula fornicata	0	0	900	680	290	211	0	0	330	227
Ensis	0	0	0	0	0	0	13	8.9	4.1	2.76
Ensis arcuatus var. direct	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Eteone	20	10.2	13	8.9	0	0	0	0	9	3.9
Eumida	0	0	33	22.8	40	40	7	6.7	18	9.0
Exogone naidina	0	0	27	17.8	0	0	0	0	9	5.9
Flabelligera affinis	0	0	0	0	7	6.7	0	0	7	7.3
Gammaridae	0	0	0	0	0	0	7	6.7	2.1	2.07
Gammarus	70	39	7	6.7	0	0	0	0	20	9.9
Gastrosaccus spinifer	0	0	0	0	0	0	7	6.7	2.1	2.07
Gattyana cirrosa	0	0	0	0	27	26.7	0	0	2.9	2.93
Harmothoe	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Harmothoe imbricata	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Harmothoe impar	0	0	70	46	90	67	20	20.0	38	18.0
Harmothoe lunulata	0	0	7	6.7	47	28.2	20	14.2	14	5.8
Heteromastus filiformis	13	8.9	7	6.7	0	0	0	0	6	3.1
Hippolyte longirostris	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Hydrobia ulvae	11000	4300	0	0	0	0	0	0	2600	1070
Lagis koreni	0	0	7	6.7	7	6.7	0	0	3.0	2.34
Lanice conchilega	0	0	70	53	190	97	150	88	90	34
Lepidonotus squamatus	0	0	7	6.7	13	13.3	7	6.7	6	3.4
Macoma balthica	53	27.8	0	0	7	6.7	0	0	14	6.9
Macropodia	0	0	13	8.9	0	0	0	0	4.4	2.96
Macropodia parva	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Magelona papillicornis	0	0	0	0	27	17.8	60	34	22	10.6
Microdeutopus anomalus	0	0	120	81	27	26.7	0	0	43	27.0
Microdeutopus gryllotalpa	0	0	20	20.0	0	0	0	0	7	6.7
Microphthalmus szcelkowi	7	6.7	13	8.9	0	0	0	0	6	3.4
Microprotopus maculatus	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Mya arenaria	30	33	0	0	0	0	0	0	8	8.2
Mysella bidentata	0	0	13	13.3	40	33	20	14.2	15	7.2
Mytilus edulis	0	0	0	0	20	14.2	7	6.7	4.3	2.59
Nemertea	0	0	7	6.7	0	0	7	6.7	4	3.0
Nephtys	0	0	0	0	0	0	13	8.9	4.1	2.76
Nephtys caeca	0	0	0	0	13	8.9	7	6.7	3.5	2.29
Nephtys cirrosa	0	0	20	14.2	33	20.5	7	6.7	12	5.6
Nephtys hombergii	53	21.8	87	26.4	60	15.6	110	41	84	16.5
Nephtys longosetosa	0	0	0	0	7	6.7	0	0	7	7.3
Nereis succinea	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Nereis virens	0	0	7	6.7	7	6.7	0	0	3.0	2.34
Nudibranchia	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Oligochaeta	1500	940	430	193	110	68	240	87	590	243
Ophiorthrix fragilis	0	0	0	0	7	6.7	0	0	7	7.3
Ophiura albida	0	0	0	0	0	0	13	13.3	4	4.1
Pholoe inornata	0	0	20	14.2	7	6.7	0	0	7	4.8
Pisidia longicornis	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Platynereis dumerilii	0	0	190	137	210	130	27	14.7	100	48
Polycirrus	0	0	7	6.7	0	0	7	6.7	4	3.0
Polycirrus medusa	0	0	40	40	13	13.3	7	6.7	17	13.5
Polydora ciliata	0	0	13	13.3	0	0	0	0	4	4.4
Polydora ligni	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.6	1.65
Pontocrates longimanus	0	0	0	0	0	0	20	14.2	6	4.4
Proceræa cornuta	0	0	20	20.0	40	28.5	20	10.2	17	8.0
Pseudopolydora pulchra	0	0	50	34	13	8.9	27	20.4	27	13.0
Pygospio elegans	27	14.7	7	6.7	0	0	7	6.7	11	4.7
Scoloplos armiger	130	49	27	14.7	260	90	230	95	140	34
Scrobicularia plana	13	8.9	0	0	0	0	0	0	3.3	2.20
Spio martinensis	70	53	150	67	120	42	390	152	200	54
Spiophanes bombyx	0	0	70	38	330	105	360	187	170	60
Spisula subtruncata	0	0	0	0	0	0	50	33	14	10.2
Sthenelais boa	0	0	0	0	7	6.7	0	0	7	7.3
Streblospio shrubsolii	0	0	70	40	50	33	170	130	80	43
Styela clava	0	0	7	6.7	7	6.7	0	0	3.0	2.34
Syllidia armata	0	0	13	13.3	13	8.9	0	0	6	4.5
Tharyx marioni	900	880	130	53	80	25.9	150	78	330	220
Urothoe poseidonis	390	239	0	0	0	0	0	0	100	59
Venerupis senegalensis	0	0	0	0	0	0	7	6.7	2.1	2.07
Totale	14000	4900	3200	1230	3800	1800	2900	690	5900	1310

Tabel 12

Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m²) per waargenomen soort in het gebied Kom - plot 3 van het Oosterschelde in het Najaar 1999, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m	2 m	2 t/m	5 m	5 t/m	8 m	8 t/m	100 m	Totaal	
Oppervlakte (km2)	8.19		11.03		3.65		10.28		33.15	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Abra alba	.0012	.00118	.0004	.00039	0	0	.027	.0238	.009	.0074
Abra nitida	0	0	0	0	0	0	.0015	.00150	.0005	.00047
Actiniaria	0	0	1.2	.88	.9	.91	6	5.9	2.3	1.87
Ampharete acutifrons	0	0	.03	.033	0	0	0	0	.011	.0109
Anatides mucosa	.007	.0056	0	0	.0009	.00090	.0024	.00163	.0027	.00147
Angulus tenuis	0	0	0	0	.004	.0039	.30	.125	.09	.039
Aora typica	0	0	.008	.0069	.024	.0163	.004	.0039	.006	.0032
Aoridae	0	0	.0014	.00100	0	0	*****	*****	.0005	.00033
Arenicola marina	2.5	1.07	0	0	*****	*****	0	0	.63	.265
Aricidea minuta	0	0	.0008	.00077	.024	.0091	.025	.0118	.011	.0038
Ascidia aspersa	0	0	0	0	1.5	1.54	0	0	.17	.169
Asterias rubens	0	0	.026	.0263	0	0	0	0	.009	.0087
Autolytus langerhansii	0	0	0	0	.0009	.00059	0	0	.00010	.000065
Bathyporeia sarsi	0	0	0	0	0	0	.0018	.00184	.0006	.00057
Bodotria scorioides	0	0	0	0	0	0	.0009	.00088	.00027	.000273
Botryllus schlosseri	0	0	.032	.0296	.8	.82	0	0	.10	.091
Capitella capitata	.006	.0031	.013	.0059	.0031	.00185	.0049	.00291	.0075	.00230
Caprellidae	0	0	*****	*****	0	0	.00008	.000080	*****	*****
Carcinus maenas	.07	.048	.09	.089	0	0	0	0	.05	.032
Cerastoderma edule	9	4.2	0	0	0	0	0	0	2.3	1.04
Cheirocratus sundeavallii	0	0	.0013	.00128	0	0	0	0	.0004	.00043
Corophium	*****	*****	*****	*****	.00016	.000160	*****	*****	*****	*****
Corophium arenarium	.005	.0033	0	0	0	0	0	0	.0011	.00081
Corophium sextonae	0	0	.011	.0109	.04	.040	.0010	.00068	.008	.0057
Crangon crangon	.14	.092	0	0	.005	.0045	.004	.0036	.037	.0228
Crepidula fornicata	0	0	80	78	60	50	0	0	34	26.6
Ensis	0	0	0	0	0	0	.13	.125	.04	.039
Ensis arcuatus var. direct	0	0	.12	.123	0	0	0	0	.04	.041
Eteone	.0015	.00126	.0012	.00085	0	0	0	0	.0008	.00042
Eumida	0	0	.0027	.00216	.007	.0072	.0007	.00072	.0019	.00109
Exogone naidina	0	0	*****	*****	0	0	0	0	*****	*****
Flabelligera affinis	0	0	0	0	.006	.0063	0	0	.0007	.00069
Gammaridae	0	0	0	0	0	0	.0010	.00104	.0003	.00032
Gammarus	.010	.0067	.0019	.00192	0	0	0	0	.0031	.00177
Gastrosaccus spinifer	0	0	0	0	0	0	.008	.0079	.0025	.00245
Gattyana cirrosa	0	0	0	0	.03	.031	0	0	.003	.0034
Harmothoe	0	0	.0005	.00051	0	0	0	0	.00017	.000170
Harmothoe imbricata	0	0	.004	.0037	0	0	0	0	.0012	.00123
Harmothoe impar	0	0	.017	.0117	.032	.0241	.004	.0040	.010	.0049
Harmothoe lunulata	0	0	.0030	.00298	.06	.033	.019	.0125	.013	.0054
Heteromastus filiformis	.07	.053	.004	.0037	0	0	0	0	.018	.0131
Hippolyte longirostris	0	0	.006	.0058	0	0	0	0	.0019	.00191
Hydrobia ulvae	6.4	2.61	0	0	0	0	0	0	1.6	.65
Lagis koreni	0	0	.3	.32	.011	.0110	0	0	.11	.106
Lanice conchilega	0	0	1.6	1.21	2.4	1.75	1.4	1.09	1.3	.56
Lepidonotus squamatus	0	0	.06	.056	.09	.092	.06	.057	.046	.0275
Macoma balthica	.42	.247	0	0	.04	.041	0	0	.11	.061
Macropodia	0	0	.022	.0210	0	0	0	0	.007	.0070
Macropodia parva	0	0	.4	.45	0	0	0	0	.15	.148
Magelona papillicornis	0	0	0	0	.014	.0112	.057	.0297	.019	.0093
Microdeutopus anomalus	0	0	.009	.0061	.0026	.00264	0	0	.0033	.00206
Microdeutopus gryllotalpa	0	0	.0024	.00240	0	0	0	0	.0008	.00080
Microphthalamus szelkowi	*****	*****	*****	*****	0	0	0	0	*****	*****
Microprotopus maculatus	0	0	.0014	.00144	0	0	0	0	.0005	.00048
Mya arenaria	1.7	1.68	0	0	0	0	0	0	.4	.42
Mysella bidentata	0	0	.0004	.00044	.027	.0266	.004	.0035	.004	.0031
Mytilus edulis	0	0	0	0	.00015	.000120	*****	*****	*****	*****
Nemertea	0	0	.0003	.00031	0	0	.0011	.00113	.0005	.00037
Nephtys	0	0	0	0	0	0	.0023	.00225	.0007	.00070
Nephtys caeca	0	0	0	0	.10	.069	.13	.131	.05	.041
Nephtys cirrosa	0	0	.15	.101	.06	.047	.010	.0098	.06	.034
Nephtys hombergii	.6	.37	.39	.132	.8	.36	.49	.200	.52	.126
Nephtys longosetosa	0	0	0	0	.008	.0076	0	0	.0008	.00084
Nereis succinea	0	0	.00018	.000180	0	0	0	0	.00006	.000060
Nereis virens	0	0	1.0	1.01	2.2	2.18	0	0	.6	.41
Nudibranchia	0	0	.0019	.00193	0	0	0	0	.0006	.00064
Oligochaeta	.16	.093	.021	.0160	.0023	.00155	.0056	.00285	.048	.0236
Ophiolithrix fragilis	0	0	0	0	.006	.0063	0	0	.0007	.00069
Ophiura albida	0	0	0	0	0	0	.027	.0266	.008	.0083
Pholoe inornata	0	0	.0005	.00035	.0008	.00078	0	0	.00026	.000144
Pisidia longicornis	0	0	.004	.0035	0	0	0	0	.0012	.00117
Platynereis dumerilii	0	0	.05	.037	.032	.0273	.0010	.00080	.019	.0128
Polycirrus	0	0	.007	.0066	0	0	.010	.0100	.005	.0038
Polycirrus medusa	0	0	.03	.034	.00019	.000190	.007	.0066	.013	.0116
Polydora ciliata	0	0	.004	.0044	0	0	0	0	.0015	.00146
Polydora ligni	.0006	.00059	0	0	0	0	0	0	.00015	.000146
Pontocrates longimanus	0	0	0	0	0	0	.0007	.00057	.00022	.000175
Proceræa cornuta	0	0	.0009	.00087	.0013	.00088	.00019	.000168	.0005	.00031
Pseudopolydora pulchra	0	0	.006	.0038	.00023	.000219	.006	.0045	.0039	.00188
Pygospio elegans	.0010	.00067	.0004	.00044	0	0	*****	*****	.00040	.000220
Scoloplos armiger	.21	.126	.11	.071	.42	.135	.8	.32	.37	.108
Scrobicularia plana	.18	.163	0	0	0	0	0	0	.04	.040
Spio martinensis	.0028	.00238	.008	.0042	.008	.0032	.028	.0110	.013	.0037
Spiophanes bombyx	0	0	.033	.0184	.21	.068	.34	.153	.14	.048
Spisula subtruncata	0	0	0	0	0	0	.03	.030	.010	.0095
Sthenelais boa	0	0	0	0	.018	.0176	0	0	.0019	.00194
Streblospio shrubsolii	0	0	.0021	.00149	.0011	.00068	.005	.0031	.0024	.00110
Styela clava	0	0	1.0	1.02	4	4.3	0	0	.8	.58
Syllidia armata	0	0	.0018	.00181	.0020	.00146	0	0	.0008	.00062
Tharyx marioni	.06	.062	.0036	.00179	.0041	.00145	.007	.0037	.020	.0154
Urothoe poseidonis	.11	.068	0	0	0	0	0	0	.027	.0167
Venerupis senegalensis	0	0	0	0	0	0	.005	.0055	.0017	.00169
Totaal	22	5.5	90	79	70	51	10	5.7	46	27.1

***** : gem. biomassa < 0.00003 gADW/m²

Tabel 13

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het gebied Veerse gat-Middelpl. Pl.12 van het Veerse Meer in het Najaar 1999, per dieptestratum en over het gehele plot

Dieptestratum Oppervlakte (km ²)	0 t/m 2 m		2 t/m 6 m		6 t/m 45 m		Totaal	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Actiniaria	15	15.0	20	20.0	120	120	50	35
Arenicola marina	110	38	0	0	0	0	25	9.8
Balanus improvisus	70	60	400	320	280	280	310	173
Capitella capitata	5	5.0	20	20.0	0	0	11	9.8
Cerastoderma	10	6.7	20	20.0	0	0	12	9.8
Cerastoderma glaucum	15	7.6	60	60	0	0	33	29.1
Chironomus salinaris	0	0	20	20.0	20	20.0	15	11.2
Corbula gibba	0	0	0	0	40	40	11	11.3
Corophium	80	75	0	0	0	0	18	17.5
Corophium insidiosum	900	490	900	620	0	0	600	320
Crassostrea	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.17
Crepidula fornicata	0	0	0	0	20	20.0	6	5.6
Cyathura carinata	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.17
Decapoda	0	0	20	20.0	0	0	10	9.7
Fabricia sabella	20	20.0	0	0	0	0	5	4.7
Gammarus salinus	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.17
Heteromastus filiformis	570	128	380	210	0	0	320	106
Hinia reticulata	0	0	20	20.0	0	0	10	9.7
Hydrobia ulvae	900	320	800	330	20	20.0	590	178
Hydrobia ventrosa	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.17
Idotea	0	0	20	20.0	0	0	10	9.7
Idotea chelipes	25	11.2	0	0	0	0	5.8	2.61
Melita palmata	10	10.0	0	0	0	0	2.3	2.34
Microdeutopus gryllotalpa	490	222	120	120	0	0	170	78
Molgula	5	5.0	40	26.7	0	0	21	13.0
Mya arenaria	310	102	380	294	0	0	260	144
Mytilus edulis	20	13.3	60	43	20	20.0	39	21.7
Nemertea	20	11.1	0	0	0	0	4.7	2.58
Nereis	5	5.0	20	20.0	0	0	11	9.8
Nereis diversicolor	1500	540	40	40	0	0	360	127
Nereis succinea	50	40	160	72	80	80	110	43
Oligochaeta	2700	860	1200	520	800	650	1400	370
Petricola pholadiformis	0	0	40	26.7	0	0	19	12.9
Polydora ligni	1400	760	1700	860	0	0	1200	450
Pygospio elegans	2700	1360	4400	2990	0	0	2700	1490
Rhithropanopeus harrisi	40	25.6	20	20.0	0	0	19	11.4
Scrobicularia plana	80	23.8	40	26.7	0	0	38	14.1
Streblospio shrubsolii	5	5.0	200	126	340	280	190	100
Tharyx marioni	440	209	2500	1120	80	61	1300	540
Totale	12000	3400	14000	5700	1800	1040	10000	2890

Tabel 14

Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m²) per waargenomen soort in het gebied Veersegat-Middelpl. Pl.12 van het Veerse Meer in het Najaar 1999, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	0 t/m 2 m		2 t/m 6 m		6 t/m 45 m		Totaal	
Oppervlakte (km ²)	2.93		6.07		3.53		12.53	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Actiniaria	.028	.0284	.08	.079	1.0	1.02	.33	.289
Arenicola marina	3.3	1.28	0	0	0	0	.8	.30
Balanus improvisus	*****	*****	*****	*****	*****	*****	*****	*****
Capitella capitata	.0005	.00055	.005	.0047	0	0	.0024	.00226
Cerastoderma	.0010	.00067	*****	*****	0	0	.00024	.000157
Cerastoderma glaucum	.09	.082	.7	.65	0	0	.3	.32
Chironomus salinarius	0	0	.004	.0036	.004	.0036	.0028	.00202
Corbula gibba	0	0	0	0	.03	.034	.010	.0095
Corophium	.0010	.00096	0	0	0	0	.00022	.000224
Corophium insidiosum	.040	.0238	.042	.0283	0	0	.030	.0148
Crassostrea	29	29.1	0	0	0	0	7	6.8
Crepidula fornicata	0	0	0	0	.07	.066	.019	.0186
Cyathura carinata	.011	.0106	0	0	0	0	.0025	.00246
Decapoda	0	0	.007	.0067	0	0	.003	.0033
Fabricia sabella	*****	*****	0	0	0	0	*****	*****
Gammarus salinus	.027	.0266	0	0	0	0	.006	.0062
Heteromastus filiformis	2.3	.60	.61	.283	0	0	.83	.197
Hinia reticulata	0	0	1.9	1.85	0	0	.9	.90
Hydrobia ulvae	.63	.191	.28	.112	.007	.0066	.29	.070
Hydrobia ventrosa	.00030	.000300	0	0	0	0	.00007	.000070
Idotea	0	0	.0024	.00237	0	0	.0011	.00115
Idotea chelipes	.11	.059	0	0	0	0	.025	.0138
Melita palmata	.006	.0055	0	0	0	0	.0013	.00129
Microdeutopus gryllotalpa	.043	.0196	.009	.0094	0	0	.014	.0064
Molgula	.006	.0057	.029	.0279	0	0	.015	.0136
Mya arenaria	100	35	29	17.3	0	0	38	11.6
Mytilus edulis	4	3.7	8	7.7	4	4.2	6	4.0
Nemertea	.31	.268	0	0	0	0	.07	.063
Nereis	.00005	.000050	*****	*****	0	0	*****	*****
Nereis diversicolor	4.2	1.65	.017	.0171	0	0	1.0	.39
Nereis succinea	.10	.098	.4	.36	.5	.48	.36	.221
Oligochaeta	.37	.131	.10	.044	.05	.044	.15	.039
Petricola pholadiformis	0	0	.19	.161	0	0	.09	.078
Polydora ligni	.18	.074	.12	.058	0	0	.10	.033
Pygospio elegans	.11	.055	.13	.092	0	0	.09	.046
Rhithropanopeus harrisi	1.3	.80	.6	.57	0	0	.6	.33
Scrobicularia plana	4.9	1.86	1.1	1.06	0	0	1.7	.67
Streblospio shrubsolii	*****	*****	.010	.0067	.022	.0155	.011	.0054
Tharyx marioni	.07	.040	.14	.060	.005	.0036	.08	.031
Totalen	150	39	43	21.2	6	5.7	58	13.9

***** : gem. biomassa < 0.00003 gADW/m²

Tabel 15

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het gebied Middelp.-Zandkreek pl.3 van het Veeze Meer in het Najaar 1999, per dieptestratum en over het gehele plot

Dieptestratum	0 t/m 2 m		2 t/m 6 m		6 t/m 45 m		Totaal	
Oppervlakte (km ²)	1,38		,66		,29		2,33	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
<i>Abludomelita obtusata</i>	80	80	0	0	0	0	50	47
<i>Abra nitida</i>	0	0	60	31	0	0	17	8.7
<i>Actiniaria</i>	15	10.7	0	0	0	0	9	6.3
<i>Alkmaria romijni</i>	50	40	240	126	0	0	90	43
<i>Ampharete acutifrons</i>	5	5.0	0	0	0	0	3.0	2.97
<i>Arenicola marina</i>	110	84	0	0	0	0	60	50
<i>Capitella capitata</i>	20	20.0	60	60	0	0	29	20.7
<i>Cerastoderma</i>	35	16.7	0	0	0	0	21	9.9
<i>Cerastoderma glaucum</i>	25	13.4	80	61	0	0	38	19.1
<i>Chironomus salinarius</i>	90	55	500	350	0	0	180	104
<i>Corophium insidiosum</i>	200	148	0	0	0	0	120	88
<i>Cyathura carinata</i>	90	74	100	68	0	0	80	48
<i>Heteromastus filiformis</i>	500	121	400	184	0	0	410	89
<i>Hydrobia ulvae</i>	55	27.3	100	80	0	0	61	27.9
<i>Hydrobia ventrosa</i>	360	182	0	0	0	0	210	108
<i>Idotea chelipes</i>	25	17.1	0	0	0	0	15	10.1
<i>Jaera albifrons</i>	40	40	0	0	0	0	24	23.7
<i>Manayunkia aestuarina</i>	0	0	20	20.0	0	0	6	5.7
<i>Melita palmata</i>	60	45	0	0	0	0	33	26.7
<i>Microdeutopus gryllotalpa</i>	260	191	20	20.0	0	0	160	114
<i>Mya arenaria</i>	160	59	40	26.7	0	0	110	36
<i>Nemertea</i>	45	27.3	0	0	0	0	27	16.2
<i>Nereis diversicolor</i>	2400	960	0	0	0	0	1400	570
<i>Oligochaeta</i>	4400	1600	1100	540	0	0	2900	960
<i>Palaemon longirostris</i>	5	5.0	0	0	0	0	3.0	2.97
<i>Phoronidae</i>	0	0	60	60	0	0	17	17.0
<i>Polydora ciliata</i>	0	0	60	60	0	0	17	17.0
<i>Polydora ligni</i>	360	147	600	310	0	0	370	124
<i>Pygospio elegans</i>	3000	1840	500	370	0	0	1900	1100
<i>Rhithropanopeus harrisi</i>	50	23.6	0	0	0	0	30	14.0
<i>Schistomysis kervillei</i>	5	5.0	0	0	0	0	3.0	2.97
<i>Scrobicularia plana</i>	40	19.4	0	0	0	0	24	11.5
<i>Streblospio shrubsolii</i>	10	10.0	400	237	0	0	120	67
<i>Tharyx marioni</i>	900	430	900	370	0	0	800	273
Totalen	13000	3600	5100	1890	0	0	9400	2230

Tabel 16

Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m²) per waargenomen soort in het gebied Middelp.-Zandkreek pl.3 van het Veerse Meer in het Najaar 1999, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	0 t/m 2 m		2 t/m 6 m		6 t/m 45 m		Totaal	
Oppervlakte (km ²)	1.38		.66		.29		2.33	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Abludomelita obtusata	.05	.053	0	0	0	0	.03	.031
Abra nitida	0	0	.050	.0266	0	0	.014	.0075
Actiniaria	.017	.0163	0	0	0	0	.010	.0097
Alkmaria romijni	.0009	.00080	.012	.0085	0	0	.0040	.00247
Ampharete acutifrons	.00017	.000170	0	0	0	0	.00010	.000101
Arenicola marina	3.1	1.72	0	0	0	0	1.8	1.02
Capitella capitata	.0014	.00144	.0018	.00177	0	0	.0014	.00099
Cerastoderma	.0013	.00069	0	0	0	0	.0008	.00041
Cerastoderma glaucum	1.1	.87	.14	.130	0	0	.7	.52
Chironomus salinarius	.017	.0105	.09	.071	0	0	.035	.0211
Corophium insidiosum	.008	.0067	0	0	0	0	.005	.0040
Cyathura carinata	.14	.132	.07	.049	0	0	.10	.080
Heteromastus filiformis	2.2	.58	.53	.242	0	0	1.5	.35
Hydrobia ulvae	.07	.033	.08	.062	0	0	.064	.0265
Hydrobia ventrosa	.08	.049	0	0	0	0	.049	.0290
Idotea chelipes	.031	.0282	0	0	0	0	.018	.0167
Jaera albifrons	.003	.0034	0	0	0	0	.0020	.00204
Manayunkia aestuarina	0	0	.0008	.00078	0	0	.00022	.000221
Melita palmata	.021	.0151	0	0	0	0	.013	.0089
Microdeutopus gryllotalpa	.033	.0267	.0014	.00144	0	0	.020	.0158
Mya arenaria	29	16.8	.016	.0114	0	0	17	10.0
Nemertea	.07	.053	0	0	0	0	.04	.032
Nereis diversicolor	10	4.1	0	0	0	0	5.9	2.46
Oligochaeta	.56	.227	.12	.068	0	0	.37	.136
Palaemon longirostris	.4	.37	0	0	0	0	.22	.217
Phoronidae	0	0	.011	.0110	0	0	.003	.0031
Polydora ciliata	0	0	.0024	.00241	0	0	.0007	.00068
Polydora ligni	.080	.0294	.034	.0186	0	0	.057	.0182
Pygospio elegans	.13	.073	.010	.0067	0	0	.08	.044
Rhithropanopeus harrisi	1.2	.64	0	0	0	0	.7	.38
Schistomysis kervillei	.0023	.00234	0	0	0	0	.0014	.00139
Scrobicularia plana	3.1	2.46	0	0	0	0	1.8	1.46
Streblospio shrubsolii	.0004	.00038	.033	.0202	0	0	.010	.0057
Tharyx marioni	.14	.070	.039	.0165	0	0	.09	.042
Totaal	51	20.8	1.2	.37	0	0	31	12.3

***** : gem. biomassa < 0.00003 gADW/m²

Tabel 17

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het gebied Westelijk deel - plot 1 van het Westerschelde in het Najaar 1999, per dieptestratum en over het gehele plot

Dieptestratum	-1 t/m	2 m	2 t/m	5 m	5 t/m	8 m	8 t/m	100 m	Totaal	
Oppervlakte (km2)	21.58		9.48		9.65		56.77		97.46	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Abludomelita obtusata	0	0	0	0	0	0	70	60	40	35
Abra alba	0	0	0	0	0	0	310	299	180	174
Achelia echinata	0	0	0	0	0	0	27	26.7	16	15.5
Actiniaria	0	0	0	0	0	0	500	440	280	255
Anaitides mucosa	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.6	.65
Anoplodactylus petiolatus	0	0	0	0	0	0	13	13.3	8	7.8
Arenicola marina	20	10.2	0	0	0	0	7	6.7	8	4.5
Ascidiaacea	0	0	0	0	0	0	700	730	400	430
Asterias rubens	0	0	0	0	0	0	20	14.2	12	8.3
Autolytus langerhansi	0	0	0	0	0	0	33	26.8	19	15.6
Bathyporeia sarsi	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.48
Capitella capitata	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	3.9
Caprellidae	0	0	0	0	0	0	150	102	90	60
Carcinus maenas	7	6.7	0	0	0	0	20	20.0	13	11.7
Cerastoderma edule	90	54	0	0	0	0	0	0	21	11.9
Corophium acherusicum	0	0	0	0	0	0	50	46	31	27.0
Corophium arenarium	13	13.3	0	0	0	0	0	0	3.0	2.95
Corophium volutator	50	47	0	0	0	0	0	0	10	10.3
Crangon crangon	27	14.7	0	0	0	0	0	0	6	3.3
Cumopsis goodsiri	27	20.4	0	0	0	0	0	0	6	4.5
Ensis	0	0	30	33	7	6.7	0	0	4	3.3
Eteone	20	20.0	0	0	0	0	0	0	4	4.4
Eumida	0	0	0	0	0	0	13	13.3	8	7.8
Eurydice pulchra	27	26.7	0	0	0	0	0	0	6	5.9
Gammarus	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.7	.66
Gastrosaccus spinifer	7	6.7	7	6.7	130	91	27	14.7	30	12.6
Harmothoe impar	0	0	0	0	0	0	50	46	31	27.0
Harmothoe lunulata	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.6	.65
Heteromastus filiformis	700	550	50	46	0	0	13	8.9	170	122
Hydrobia ulvae	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.48
Lanice conchilega	0	0	7	6.7	7	6.7	0	0	1.3	.92
Macoma balthica	350	181	0	0	0	0	0	0	80	40
Magelona papillicornis	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.6	.65
Malacoceros	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.48
Mya arenaria	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.6	.65
Mytilus edulis	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	3.9
Nemertea	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	3.9
Neoamphitrite	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	3.9
Neoamphitrite figulus	0	0	0	0	0	0	70	73	40	43
Nephtys	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.6	.65
Nephtys cirrosa	0	0	7	6.7	53	19.4	0	0	5.9	2.02
Nephtys hombergii	0	0	7	6.7	7	6.7	7	6.7	5	4.0
Nereis diversicolor	600	390	0	0	0	0	0	0	130	87
Nereis virens	13	13.3	0	0	0	0	0	0	3.0	2.95
Notomastus latericeus	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	3.9
Nymphon rubrum	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	3.9
Oligochaeta	4500	2090	700	490	500	470	170	138	1200	480
Ophelia limacina	13	8.9	0	0	0	0	0	0	3.0	1.97
Ophiothrix fragilis	0	0	0	0	0	0	27	26.7	16	15.5
Paraonis fulgens	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.48
Parapleustes assimilis	0	0	0	0	0	0	60	60	30	35
Petricola pholadiformis	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.6	.65
Pholoe inornata	0	0	0	0	0	0	20	20.0	12	11.6
Polydora ligni	70	60	7	6.7	0	0	0	0	15	13.2
Pycnogonum littorale	0	0	0	0	0	0	13	13.3	8	7.8
Pygospio elegans	310	145	0	0	0	0	0	0	70	32
Scolecopsis squamata	50	34	0	0	0	0	0	0	10	7.6
Scoloplos armiger	40	33	50	33	27	10.9	0	0	16	8.1
Scrobicularia plana	50	32	0	0	0	0	0	0	10	7.0
Spio martinensis	27	14.7	20	10.2	0	0	0	0	8	3.4
Spionidae	0	0	0	0	0	0	13	8.9	8	5.2
Spiophanes bombyx	0	0	150	74	20	14.2	0	0	17	7.4
Stenothoe marina	0	0	0	0	0	0	20	20.0	12	11.6
Sthenelais boa	0	0	0	0	0	0	40	33	23	19.4
Streblospio shrubsolii	40	28.5	70	53	0	0	0	0	16	8.1
Tellinacea	0	0	13	13.3	0	0	0	0	1.3	1.30
Tharyx marioni	1700	880	1800	1480	110	92	20	14.2	580	242
Venerupis senegalensis	0	0	0	0	0	0	60	60	30	35
Totalen	9000	3600	3000	2030	800	550	2600	2100	3800	1480

Tabel 18

Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m²) per waargenomen soort in het gebied Westelijk deel - plot 1 van het Westerschelde in het Najaar 1999, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m	2 m	2 t/m	5 m	5 t/m	8 m	8 t/m	100 m	Totaal	
Oppervlakte (km2)	21.58		9.48		9.65		56.77		97.46	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Abludomelita obtusata	0	0	0	0	0	0	.017	.0155	.010	.0090
Abra alba	0	0	0	0	0	0	.12	.113	.07	.066
Achelia echinata	0	0	0	0	0	0	.006	.0058	.003	.0034
Actiniaria	0	0	0	0	0	0	8	5.2	4	3.0
Anaitides mucosa	0	0	.0009	.00090	0	0	0	0	.00009	.000087
Anoplodactylus petiolatus	0	0	0	0	0	0	.0012	.00117	.0007	.00068
Arenicola marina	.22	.155	0	0	0	0	.00019	.000190	.05	.034
Ascidacea	0	0	0	0	0	0	11	11.5	7	6.7
Asterias rubens	0	0	0	0	0	0	.7	.61	.4	.35
Autolytus langerhansi	0	0	0	0	0	0	.0011	.00080	.0006	.00047
Bathyporeia sarsi	.0024	.00240	0	0	0	0	0	0	.0005	.00053
Capitella capitata	0	0	0	0	0	0	*****	*****	*****	*****
Caprellidae	0	0	0	0	0	0	.007	.0047	.0039	.00272
Carcinus maenas	.14	.136	0	0	0	0	.14	.145	.11	.090
Cerastoderma edule	9	6.1	0	0	0	0	0	0	2.0	1.36
Corophium acherusicum	0	0	0	0	0	0	.0026	.00231	.0015	.00134
Corophium arenarium	.0009	.00088	0	0	0	0	0	0	.00019	.000195
Corophium volutator	.004	.0038	0	0	0	0	0	0	.0008	.00083
Crangon crangon	.008	.0048	0	0	0	0	0	0	.0018	.00106
Cumopsis goodsiri	.0006	.00044	0	0	0	0	0	0	.00014	.000098
Ensis	0	0	.0010	.00097	.00004	.000040	0	0	.00010	.000094
Eteone	.03	.034	0	0	0	0	0	0	.007	.0074
Eumida	0	0	0	0	0	0	.0012	.00117	.0007	.00068
Eurydice pulchra	.006	.0064	0	0	0	0	0	0	.0014	.00142
Gammarus	0	0	0	0	.0022	.00224	0	0	.00022	.000222
Gastrosaccus spinifer	.011	.0107	.014	.0141	.15	.120	.017	.0113	.028	.0139
Harmothoe impar	0	0	0	0	0	0	.023	.0178	.013	.0104
Harmothoe lunulata	0	0	.0021	.00205	0	0	0	0	.00020	.000199
Heteromastus filiformis	1.6	1.22	.014	.0133	0	0	.019	.0183	.37	.271
Hydrobia ulvae	.004	.0042	0	0	0	0	0	0	.0009	.00093
Lanice conchilega	0	0	.11	.115	.020	.0205	0	0	.013	.0113
Macoma balthica	2.4	1.61	0	0	0	0	0	0	.5	.36
Magelona papillicornis	0	0	.011	.0111	0	0	0	0	.0011	.00108
Malacoceros	.00015	.000150	0	0	0	0	0	0	.00003	.000033
Mya arenaria	0	0	.0007	.00073	0	0	0	0	.00007	.000071
Mytilus edulis	0	0	0	0	0	0	*****	*****	*****	*****
Nemertea	0	0	0	0	0	0	.09	.091	.05	.053
Neomphitrite	0	0	0	0	0	0	.09	.091	.05	.053
Neomphitrite figulus	0	0	0	0	0	0	.5	.51	.30	.295
Nephtys	0	0	.0004	.00035	0	0	0	0	.00003	.000034
Nephtys cirrosa	0	0	.006	.0061	.50	.233	0	0	.051	.0230
Nephtys hombergii	0	0	.011	.0114	.015	.0147	.12	.121	.07	.070
Nereis diversicolor	1.5	1.11	0	0	0	0	0	0	.34	.246
Nereis virens	.08	.076	0	0	0	0	0	0	.017	.0167
Notomastus latericeus	0	0	0	0	0	0	.0006	.00059	.0003	.00034
Nymphon rubrum	0	0	0	0	0	0	.008	.0084	.005	.0049
Oligochaeta	.54	.255	.020	.0148	.017	.0174	.021	.0187	.14	.057
Ophelia limacina	.00040	.000273	0	0	0	0	0	0	.00009	.000060
Ophiethrix fragilis	0	0	0	0	0	0	.004	.0039	.0023	.00229
Paraonis fulgens	.0019	.00192	0	0	0	0	0	0	.0004	.00043
Parapleustes assimilis	0	0	0	0	0	0	.0015	.00152	.0009	.00089
Petricola pholadiformis	0	0	.0029	.00292	0	0	0	0	.00028	.000284
Pholoe inornata	0	0	0	0	0	0	.0015	.00148	.0009	.00086
Polydora ligni	.012	.0118	.00029	.000290	0	0	0	0	.0027	.00262
Pycnogonum littorale	0	0	0	0	0	0	.08	.076	.04	.044
Pygospio elegans	.022	.0122	0	0	0	0	0	0	.0049	.00271
Scolecopsis squamata	.29	.243	0	0	0	0	0	0	.06	.054
Scolopios armiger	.07	.071	.04	.037	.17	.078	0	0	.037	.0178
Scrobicularia plana	1.0	1.01	0	0	0	0	0	0	.22	.223
Spio martinensis	.0020	.00110	.0010	.00067	0	0	0	0	.00053	.000251
Spionidae	0	0	0	0	0	0	.0004	.00037	.00022	.000215
Spiophanes bombyx	0	0	.06	.031	.007	.0049	0	0	.006	.0030
Stenothoe marina	0	0	0	0	0	0	.0026	.00264	.0015	.00154
Sthenelais boa	0	0	0	0	0	0	.42	.298	.25	.174
Streblospio shrubsolii	.0035	.00234	.005	.0041	0	0	0	0	.0012	.00066
Tellinacea	0	0	.00026	.000260	0	0	0	0	*****	*****
Tharyx marioni	.18	.089	.12	.102	.006	.0053	.0006	.00042	.052	.0220
Venerupis senegalensis	0	0	0	0	0	0	.05	.053	.03	.031
Totaal	17	9.3	.43	.160	.89	.233	22	16.3	17	9.7

***** : gem. biomassa < 0.00003 gADW/m²

Tabel 19

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het gebied Centraal deel - plot 2 van het Westerschelde in het Najaar 1999, per dieptestratum en over het gehele plot

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		Totaal	
Oppervlakte (km ²)	19,17		7,89		6,72		33,30		67,07	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
<i>Arenicola marina</i>	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.9	1.91
<i>Bathyporeia pilosa</i>	700	440	0	0	0	0	0	0	210	126
<i>Bathyporeia sarsi</i>	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.9	1.91
<i>Capitella capitata</i>	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.8	.78
<i>Cerastoderma edule</i>	50	31	0	0	0	0	0	0	15	8.9
<i>Corophium arenarium</i>	1000	820	0	0	0	0	0	0	280	233
<i>Corophium volutator</i>	400	261	0	0	0	0	0	0	110	75
<i>Crangon crangon</i>	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.8	.78
<i>Cumopsis goodsiri</i>	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.9	1.91
<i>Ensis</i>	0	0	0	0	0	0	7	6.7	3	3.3
<i>Eteone</i>	40	17.8	0	0	0	0	0	0	11	5.1
<i>Eurydice pulchra</i>	13	8.9	0	0	0	0	0	0	3.8	2.54
<i>Gastrosaccus spinifer</i>	0	0	0	0	90	39	20	14.2	19	8.1
<i>Haustorius arenarius</i>	7	6.7	13	8.9	0	0	0	0	3.5	2.17
<i>Heteromastus filiformis</i>	2100	1830	270	245	7	6.7	13	8.9	600	520
<i>Hydrobia ulvae</i>	420	276	0	0	0	0	0	0	120	79
<i>Lepidochitona cinereus</i>	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.9	1.91
<i>Macoma balthica</i>	620	294	13	8.9	13	8.9	50	33	200	86
<i>Magelona papillicornis</i>	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.7	.67
<i>Melita palmata</i>	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.9	1.91
<i>Mya arenaria</i>	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.9	1.91
<i>Nemertea</i>	13	8.9	7	6.7	0	0	0	0	4.6	2.66
<i>Nephtys</i>	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.9	1.91
<i>Nephtys cirrosa</i>	0	0	0	0	13	8.9	7	6.7	5	3.4
<i>Nephtys hombergii</i>	13	13.3	13	13.3	7	6.7	0	0	6	4.2
<i>Nereis</i>	50	40	0	0	0	0	0	0	15	11.3
<i>Nereis diversicolor</i>	180	151	0	0	0	0	0	0	50	43
<i>Nereis succinea</i>	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.9	1.91
<i>Oligochaeta</i>	330	185	110	93	0	0	7	6.7	110	54
<i>Paraonis fulgens</i>	0	0	0	0	13	8.9	0	0	1.3	.89
<i>Polydora ligni</i>	33	26.8	0	0	0	0	0	0	10	7.6
<i>Pygospio elegans</i>	6300	2750	0	0	0	0	0	0	1800	790
<i>Schistomysis</i>	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.7	.67
<i>Scolecopsis squamata</i>	13	13.3	0	0	0	0	0	0	4	3.8
<i>Scrobicularia plana</i>	13	13.3	0	0	0	0	0	0	4	3.8
<i>Spio martinensis</i>	0	0	0	0	7	6.7	7	6.7	4	3.4
<i>Spiophanes bombyx</i>	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.7	.67
<i>Streblospio shrubsolei</i>	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.8	.78
<i>Tharyx marioni</i>	600	500	600	550	7	6.7	13	13.3	250	157
Totalen	13000	4400	1000	900	180	44	120	44	3900	1270

Tabel 20

Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m²) per waargenomen soort in het gebied Centraal deel - plot 2 van het Westerschelde in het Najaar 1999, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		Totaal	
Oppervlakte (km ²)	19.17		7.89		6.72		33.30		67.07	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
<i>Arenicola marina</i>	.14	.144	0	0	0	0	0	0	.04	.041
<i>Bathyporeia pilosa</i>	.13	.073	0	0	0	0	0	0	.036	.0208
<i>Bathyporeia sarsi</i>	.0029	.00288	0	0	0	0	0	0	.0008	.00082
<i>Capitella capitata</i>	0	0	.0014	.00140	0	0	0	0	.00016	.000165
<i>Cerastoderma edule</i>	.034	.0260	0	0	0	0	0	0	.010	.0074
<i>Corophium arenarium</i>	.20	.155	0	0	0	0	0	0	.06	.044
<i>Corophium volutator</i>	.07	.054	0	0	0	0	0	0	.020	.0153
<i>Crangon crangon</i>	0	0	.03	.034	0	0	0	0	.004	.0040
<i>Cumopsis goodsirii</i>	.00008	.000080	0	0	0	0	0	0	*****	
<i>Ensis</i>	0	0	0	0	0	0	.12	.123	.06	.061
<i>Eteone</i>	.049	.0280	0	0	0	0	0	0	.014	.0080
<i>Eurydice pulchra</i>	.004	.0035	0	0	0	0	0	0	.0012	.00099
<i>Gastrosaccus spinifer</i>	0	0	0	0	.09	.034	.012	.0110	.015	.0064
<i>Haustorius arenarius</i>	.011	.0112	.014	.0104	0	0	0	0	.005	.0034
<i>Heteromastus filiformis</i>	1.9	1.60	.4	.36	.0030	.00295	.0019	.00192	.6	.46
<i>Hydrobia ulvae</i>	.14	.117	0	0	0	0	0	0	.04	.033
<i>Lepidochitona cinereus</i>	.0011	.00109	0	0	0	0	0	0	.0003	.00031
<i>Macoma balthica</i>	2.0	.90	.7	.46	.12	.118	1.4	1.22	1.4	.66
<i>Magelona papillicornis</i>	0	0	0	0	.011	.0110	0	0	.0011	.00110
<i>Melita palmata</i>	.004	.0038	0	0	0	0	0	0	.0011	.00107
<i>Mya arenaria</i>	.00021	.000210	0	0	0	0	0	0	.00006	.000060
<i>Nemertea</i>	.008	.0050	.010	.0098	0	0	0	0	.0033	.00185
<i>Nephtys</i>	.010	.0097	0	0	0	0	0	0	.0028	.00277
<i>Nephtys cirrosa</i>	0	0	0	0	.06	.054	.03	.031	.021	.0161
<i>Nephtys hombergii</i>	.28	.282	.29	.292	.4	.36	0	0	.15	.095
<i>Nereis</i>	.0031	.00273	0	0	0	0	0	0	.0009	.00078
<i>Nereis diversicolor</i>	.38	.206	0	0	0	0	0	0	.11	.059
<i>Nereis succinea</i>	.22	.220	0	0	0	0	0	0	.06	.063
<i>Oligochaeta</i>	.016	.0122	.003	.0030	0	0	*****		.005	.0035
<i>Paraonis fulgens</i>	0	0	0	0	.0009	.00087	0	0	.00009	.000087
<i>Polydora ligni</i>	.006	.0049	0	0	0	0	0	0	.0017	.00140
<i>Pygospio elegans</i>	.52	.190	0	0	0	0	0	0	.15	.054
<i>Schistomysis</i>	0	0	0	0	.00021	.000210	0	0	*****	
<i>Scolecopsis squamata</i>	.09	.087	0	0	0	0	0	0	.025	.0248
<i>Scrobicularia plana</i>	.17	.171	0	0	0	0	0	0	.05	.049
<i>Spio martinensis</i>	0	0	0	0	.0005	.00051	.0010	.00095	.0005	.00047
<i>Spiophanes bombyx</i>	0	0	0	0	.00007	.000070	0	0	*****	
<i>Streblospio shrubsolii</i>	0	0	.0004	.00037	0	0	0	0	.00004	.000044
<i>Tharyx marioni</i>	.04	.031	.07	.067	.00027	.000270	.0005	.00053	.021	.0119
Totaal	6.5	2.96	1.5	.81	.6	.47	1.6	1.20	2.9	1.04

***** : gem. biomassa < 0.00003 gADW/m²

Tabel 21

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het gebied Oostelijk deel - plot 3 van het Westerschelde in het Najaar 1999, per dieptestratum en over het gehele plot

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		Totaal	
Oppervlakte (km ²)	19,90		8,12		6,20		15,55		49,78	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
<i>Arenicola marina</i>	13	8.9	0	0	0	0	0	0	5	3.6
<i>Bathyporeia pilosa</i>	2300	1080	250	136	27	26.7	53	23.9	1000	430
<i>Capitella capitata</i>	0	0	13	13.3	30	33	7	6.7	8	5.1
<i>Cerastoderma edule</i>	20	14.2	0	0	0	0	0	0	8	5.7
<i>Corophium arenarium</i>	340	296	0	0	0	0	0	0	140	119
<i>Corophium lacustre</i>	0	0	600	640	0	0	0	0	100	104
<i>Corophium volutator</i>	2100	1910	100	100	0	0	0	0	800	770
<i>Crangon crangon</i>	13	8.9	0	0	0	0	0	0	5	3.6
<i>Cyathura carinata</i>	7	6.7	13	13.3	0	0	0	0	5	3.4
<i>Eteone</i>	20	14.2	0	0	0	0	0	0	8	5.7
<i>Eurydice pulchra</i>	7	6.7	7	6.7	0	0	13	8.9	8	4.0
<i>Haustorius arenarius</i>	13	13.3	33	26.8	0	0	33	26.8	21	10.8
<i>Heteromastus filiformis</i>	130	36	0	0	33	20.5	13	8.9	59	15.1
<i>Hydrobia ulvae</i>	760	284	0	0	0	0	0	0	300	114
<i>Lanice conchilega</i>	0	0	7	6.7	0	0	0	0	1.1	1.09
<i>Macoma balthica</i>	530	173	0	0	7	6.7	0	0	210	69
<i>Marenzelleria viridis</i>	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.8	.83
<i>Mesopodopsis slabberi</i>	0	0	13	8.9	0	0	20	14.2	8	4.7
<i>Nemertea</i>	0	0	7	6.7	0	0	0	0	1.1	1.09
<i>Nereis diversicolor</i>	180	86	0	0	0	0	0	0	70	34
<i>Nereis succinea</i>	7	6.7	13	13.3	0	0	7	6.7	7	4.0
<i>Oligochaeta</i>	50	53	0	0	0	0	0	0	21	21.3
<i>Parapleustes assimilis</i>	0	0	13	13.3	0	0	0	0	2.2	2.18
<i>Polydora ligni</i>	0	0	7	6.7	0	0	0	0	1.1	1.09
<i>Pygospio elegans</i>	3500	1410	7	6.7	7	6.7	13	8.9	1400	570
<i>Spiofanhes bombyx</i>	7	6.7	0	0	0	0	0	0	2.7	2.67
Totalen	10000	3800	1100	780	110	41	160	44	4200	1540

Tabel 22

Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m²) per waargenomen soort in het gebied Oostelijk deel - plot 3 van het Westerschelde in het Najaar 1999, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		Totaal	
Oppervlakte (km ²)	19.90		8.12		6.20		15.55		49.78	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
<i>Arenicola marina</i>	.4	.39	0	0	0	0	0	0	.16	.154
<i>Bathyporeia pilosa</i>	.40	.178	.038	.0201	.0027	.00272	.0042	.00189	.17	.071
<i>Capitella capitata</i>	0	0	.006	.0062	.017	.0167	.006	.0061	.0050	.00299
<i>Cerastoderma edule</i>	.0007	.00049	0	0	0	0	0	0	.00030	.000198
<i>Corophium arenarium</i>	.06	.060	0	0	0	0	0	0	.026	.0240
<i>Corophium lacustre</i>	0	0	.05	.052	0	0	0	0	.009	.0086
<i>Corophium volutator</i>	.4	.39	.007	.0073	0	0	0	0	.18	.158
<i>Crangon crangon</i>	.012	.0079	0	0	0	0	0	0	.005	.0032
<i>Cyathura carinata</i>	.008	.0084	.0020	.00198	0	0	0	0	.004	.0034
<i>Eteone</i>	.009	.0079	0	0	0	0	0	0	.004	.0032
<i>Eurydice pulchra</i>	.0004	.00039	.005	.0049	0	0	.006	.0039	.0028	.00147
<i>Haustorius arenarius</i>	.012	.0117	.019	.0153	0	0	.021	.0166	.014	.0074
<i>Heteromastus filiformis</i>	.28	.124	0	0	.12	.097	.010	.0089	.13	.051
<i>Hydrobia ulvae</i>	.15	.072	0	0	0	0	0	0	.062	.0288
<i>Lanice conchilega</i>	0	0	.014	.0141	0	0	0	0	.0023	.00229
<i>Macoma balthica</i>	2.9	.85	0	0	.04	.041	0	0	1.2	.34
<i>Marenzelleria viridis</i>	0	0	0	0	.026	.0263	0	0	.003	.0033
<i>Mesopodopsis slabberi</i>	0	0	.0027	.00196	0	0	.0026	.00187	.0013	.00067
<i>Nemertea</i>	0	0	*****	*****	0	0	0	0	*****	*****
<i>Nereis diversicolor</i>	.19	.087	0	0	0	0	0	0	.08	.035
<i>Nereis succinea</i>	.06	.065	.13	.131	0	0	.025	.0253	.06	.034
<i>Oligochaeta</i>	.0026	.00258	0	0	0	0	0	0	.0010	.00103
<i>Parapleustes assimilis</i>	0	0	.0022	.00224	0	0	0	0	.0004	.00037
<i>Polydora ligni</i>	0	0	.003	.0031	0	0	0	0	.0005	.00051
<i>Pygospio elegans</i>	.54	.212	.0022	.000220	.0010	.00095	.00016	.000149	.22	.085
<i>Spiophanes bombyx</i>	.0004	.00037	0	0	0	0	0	0	.00015	.000148
Totalen	5.5	1.55	.28	.194	.21	.136	.08	.035	2.3	.62

***** : gem. biomassa < 0.00003 gADW/m²

Tabel 23

Overzicht veranderde soortnamen

Nieuwe naam

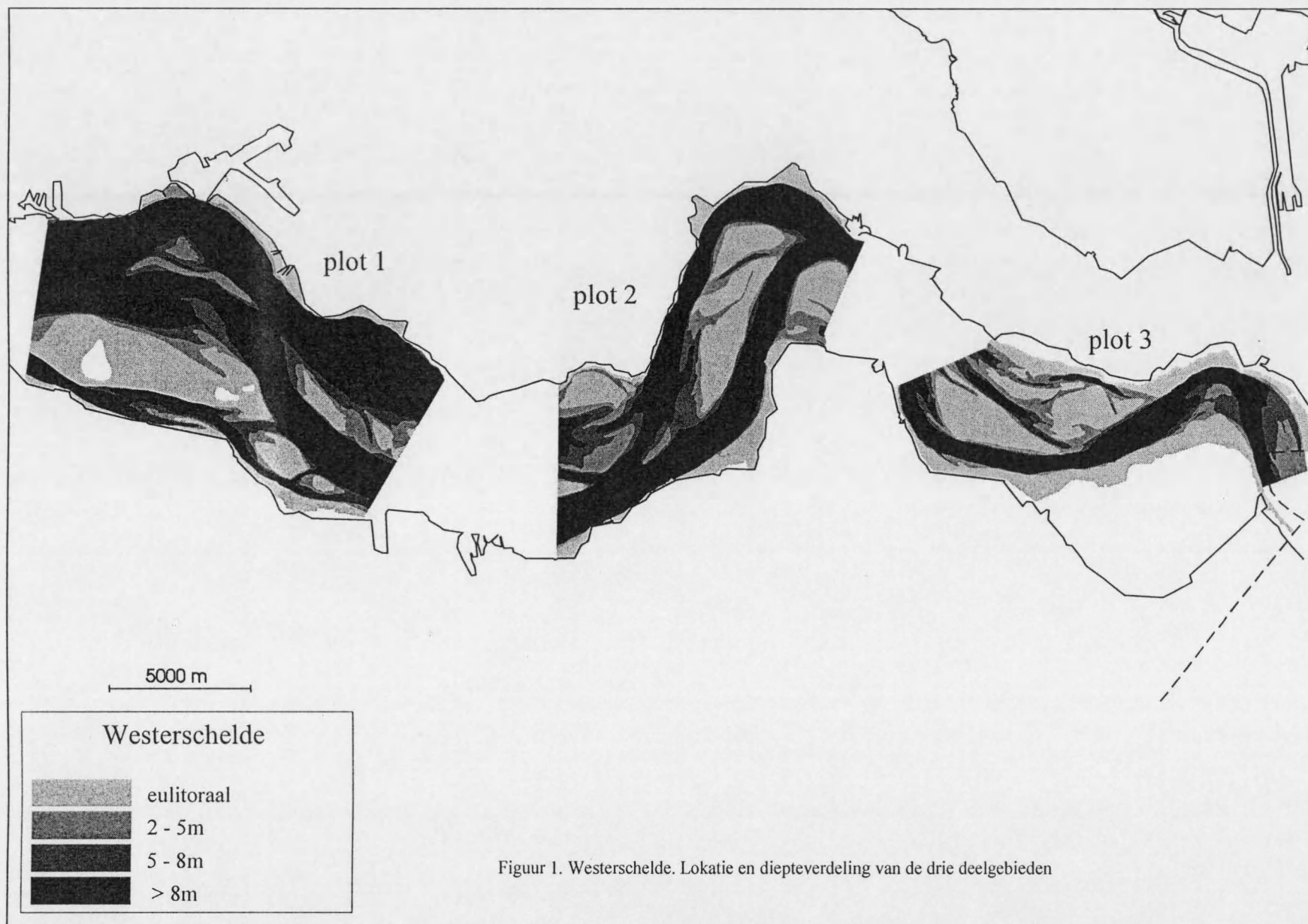
Abludomelita obtusata
Angulus tenuis
Ensis arcuatus var. directus
Fabulina fabula
Hinia reticulata
Lagis koreni
Pholoe inorata
Venerupis senegalensis

Oude naam

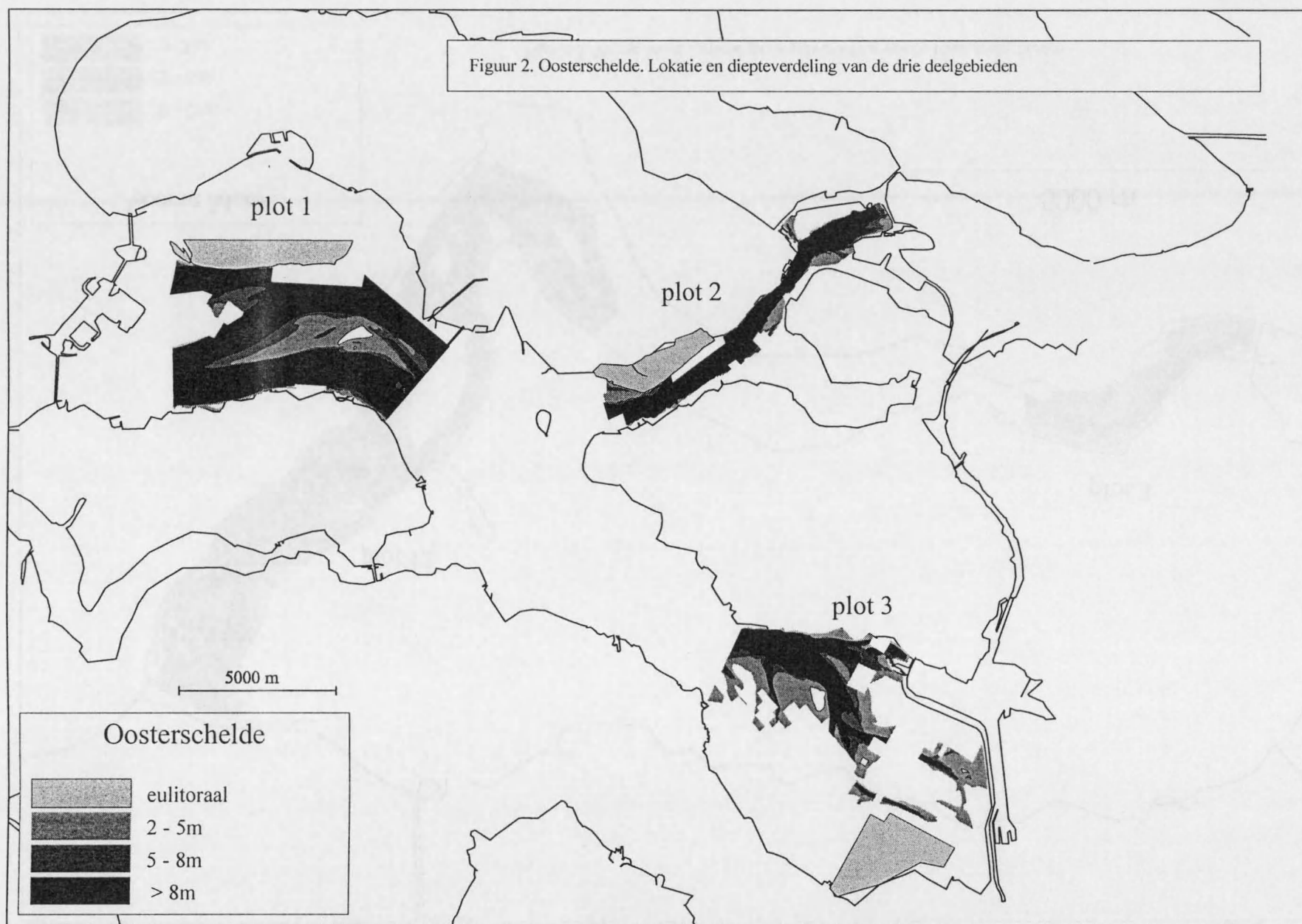
Melita obtusata
Tellina tenuis
Ensis arcuatus
Tellina fabula
Nassarius reticulatus
Pectinaria koreni
Pholoe minuta
Venerupis pullastra

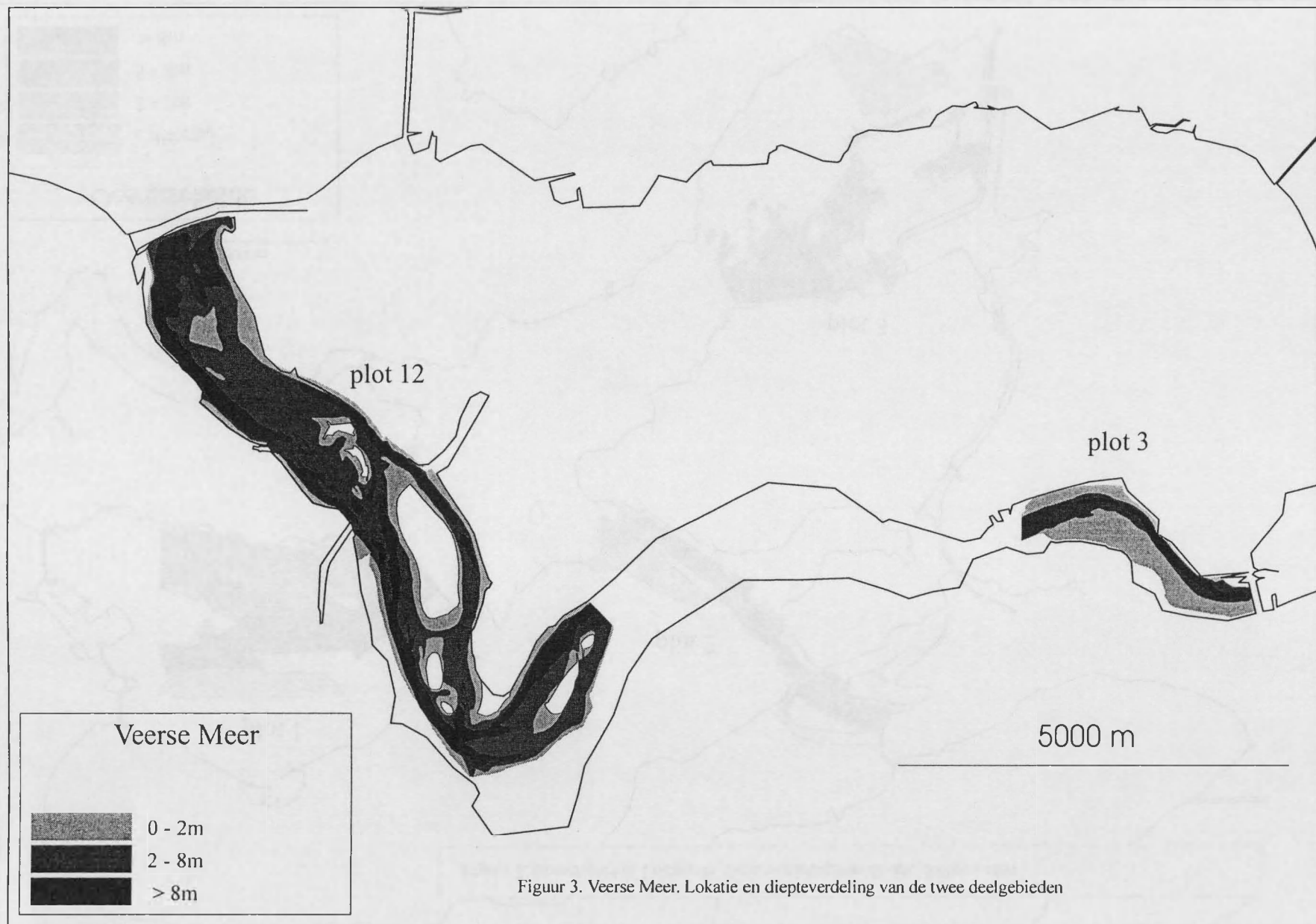
Lijst van figuren

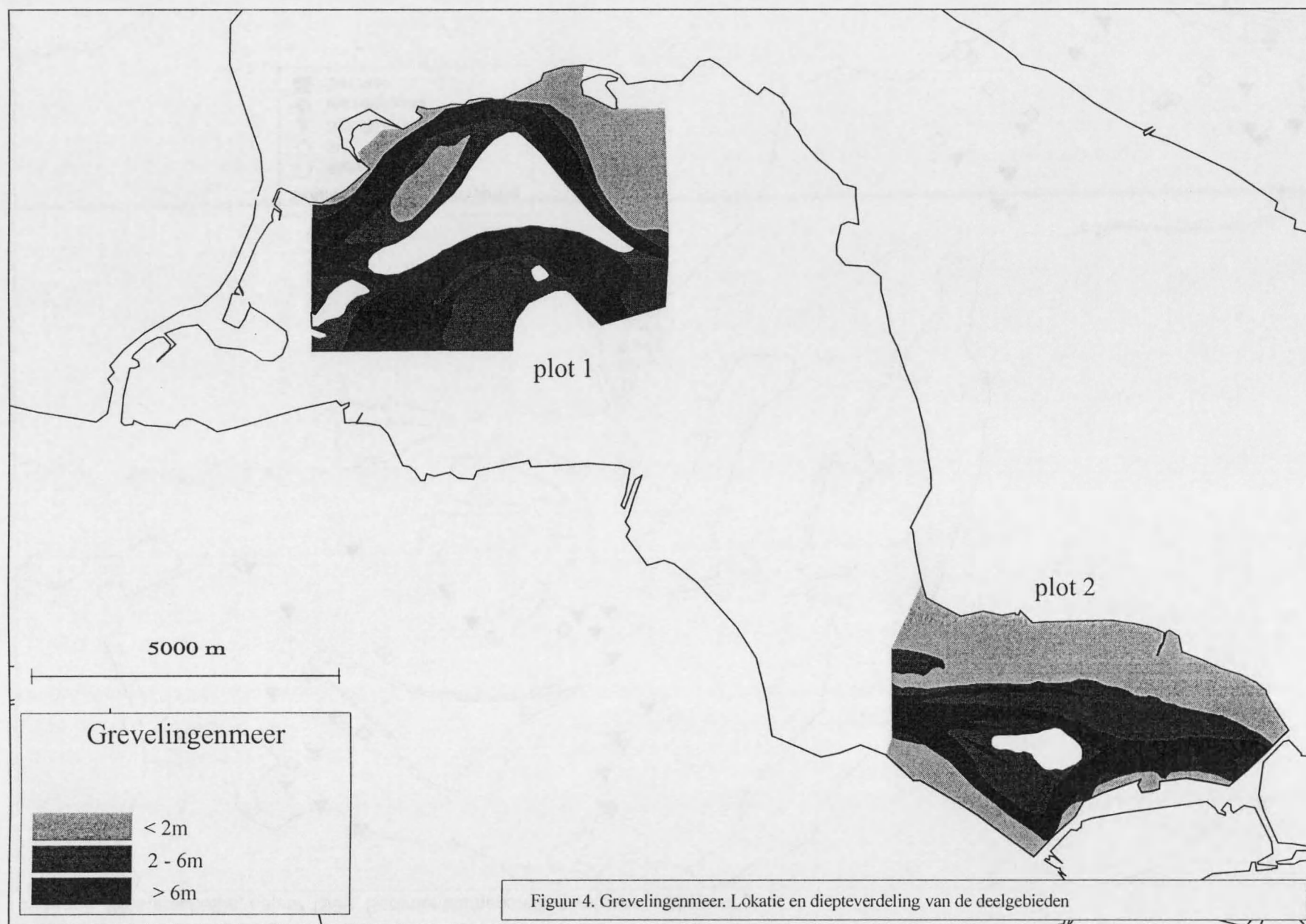
Figuur 1	Westerschelde. Lokatie en diepteverdeling van de drie deelgebieden.
Figuur 2	Oosterschelde. Lokatie en diepteverdeling van de drie deelgebieden.
Figuur 3	Veerse Meer. Lokatie en diepteverdeling van de twee deelgebieden.
Figuur 4	Grevelingenmeer. Lokatie en diepteverdeling van de twee deelgebieden.
Figuur 5	Grevelingemeer, najaar 1999. Sedimentsamenstelling volgens veldtypering.
Figuur 6	Oosterschelde, najaar 1999. Sedimentsamenstelling volgens veldtypering.
Figuur 7	Veerse Meer, najaar 1999. Sedimentsamenstelling volgens veldtypering.
Figuur 8	Westerschelde, najaar 1999. Sedimentsamenstelling volgens veldtypering.

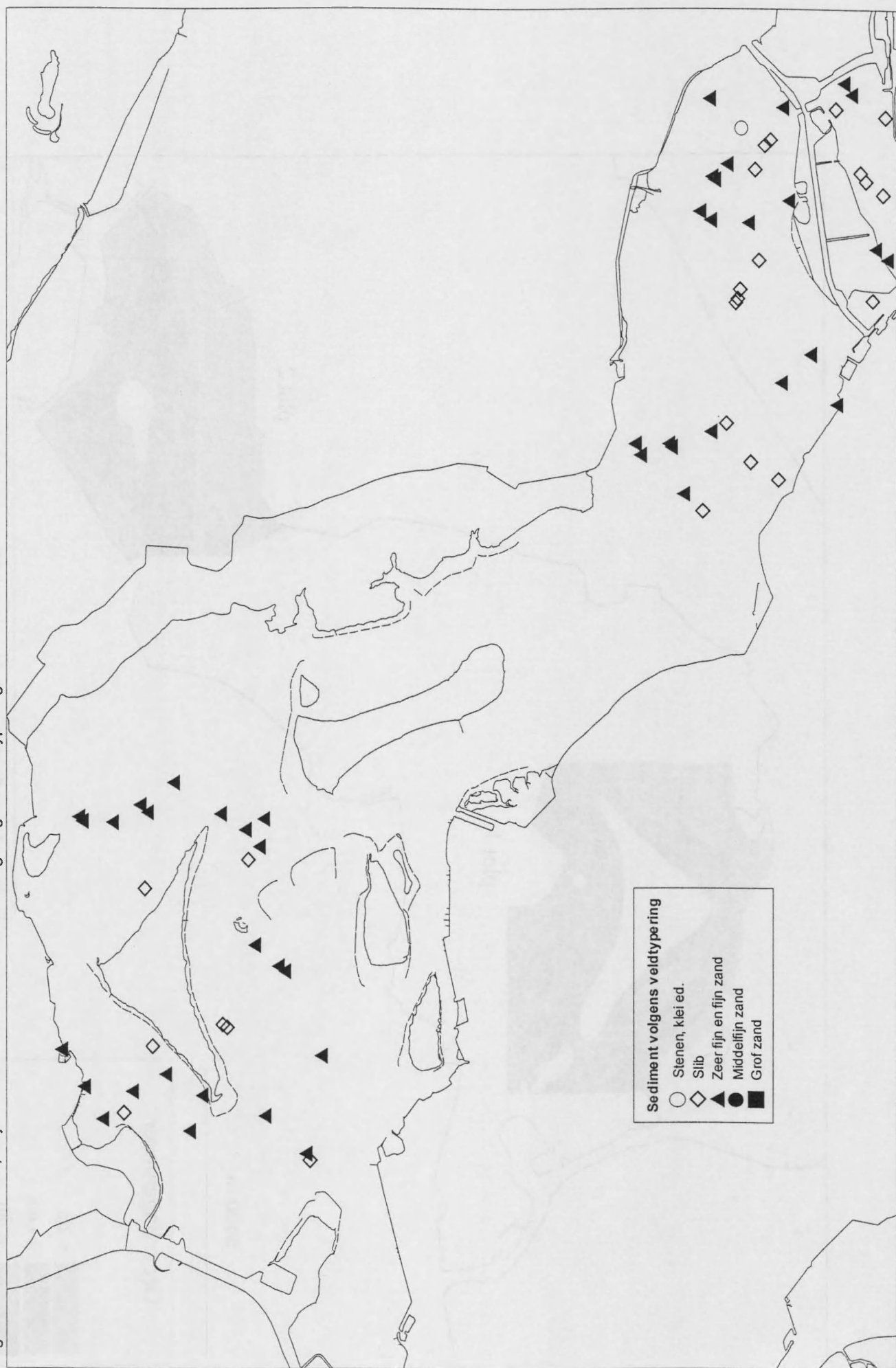
Figuur 2. Oosterschelde. Lokatie en diepteverdeling van de drie deelgebieden

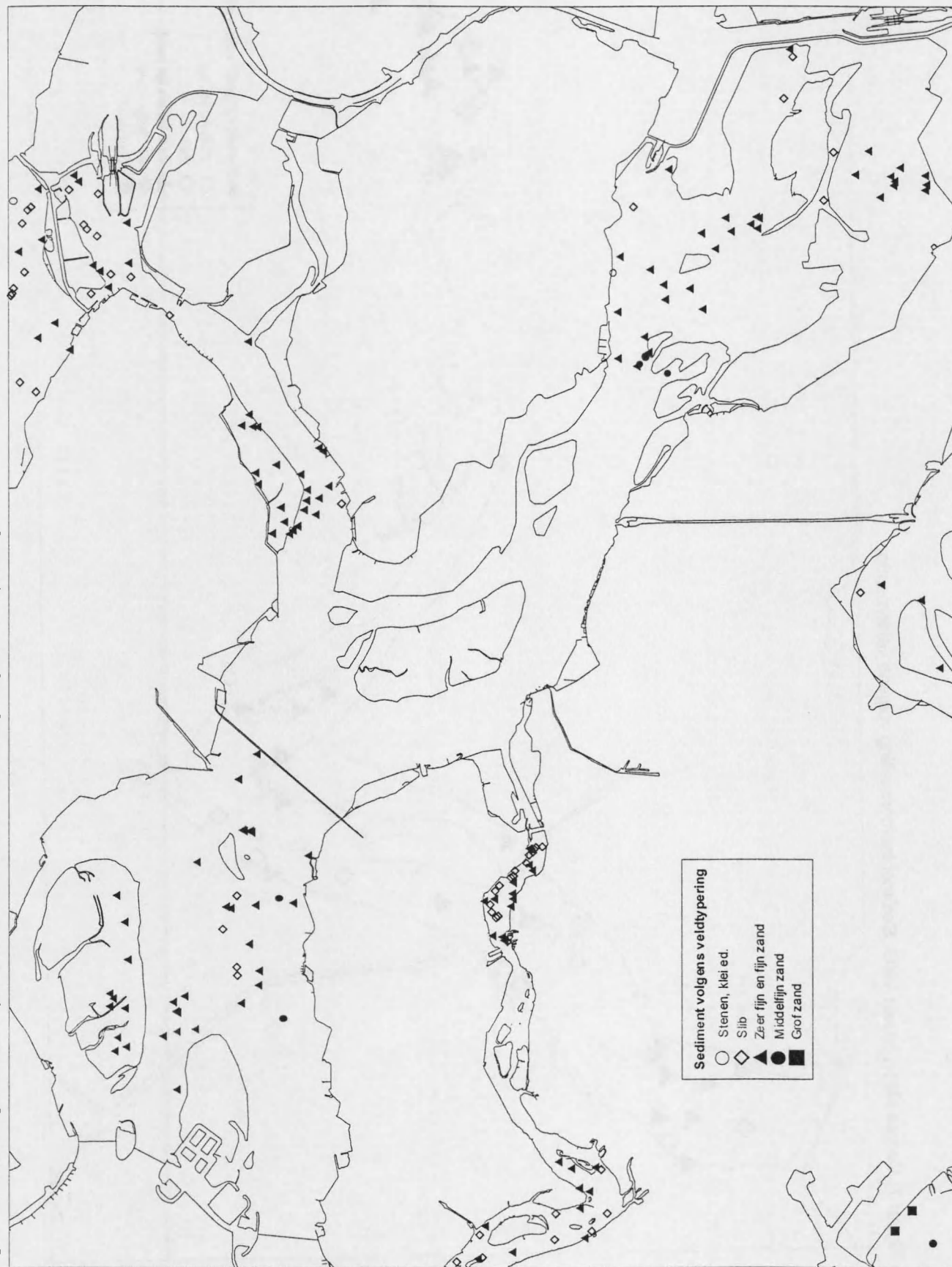

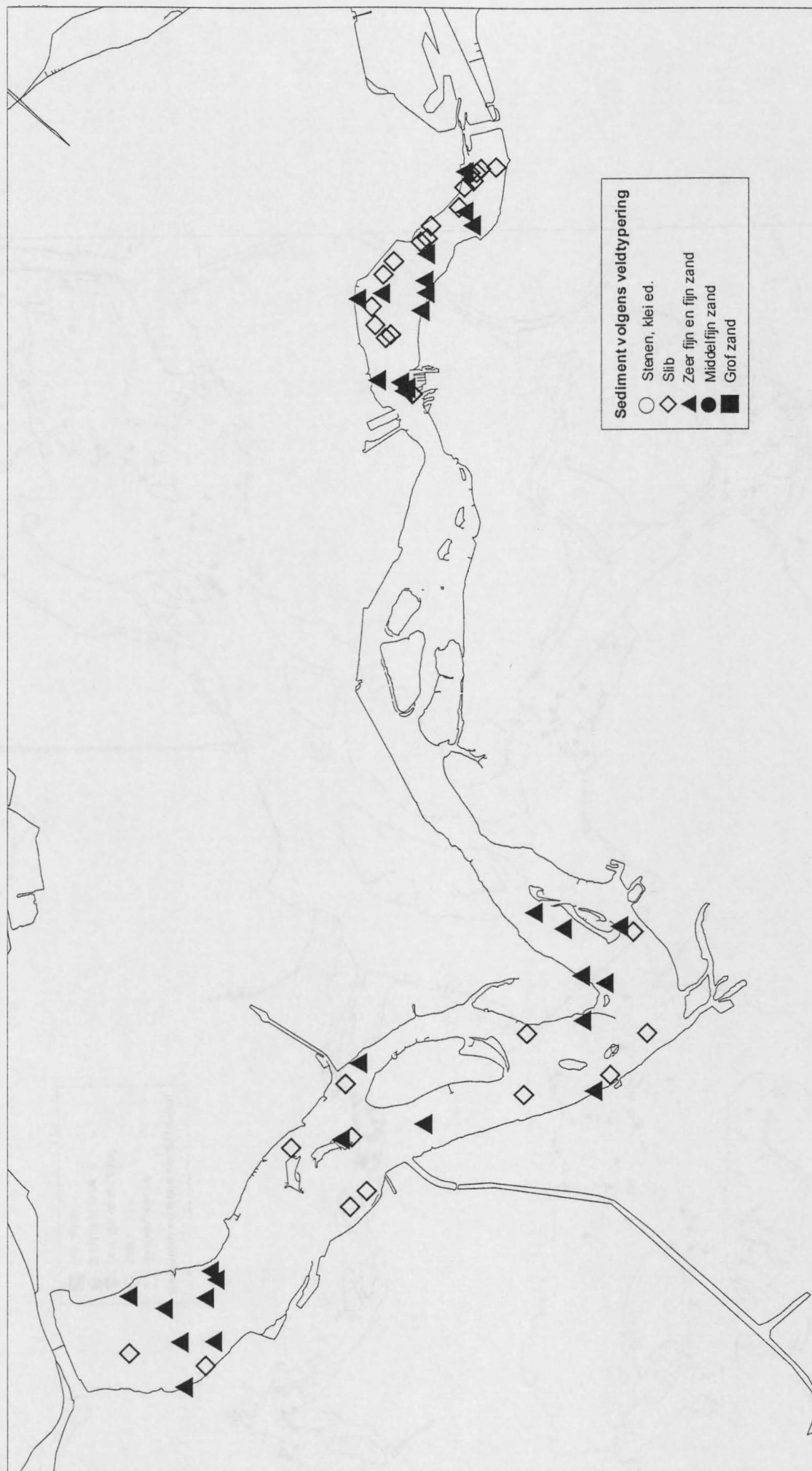
Figuur 5. Westerschelde, najaar 1999. Sedimentsamenstelling volgens veldtypering

Figuur 6. Grevelingenmeer, najaar 1999. Sedimentsamenstelling volgens veldtypering.

Figuur 7. Veerse Meer, najaar 1999. Sedimentsamenstelling volgens veldtypering.

Figuur 8. Westerschelde, najaar 1999. Sedimentsamenstelling volgens veldtypering.

